

ONZE VOGELS

44e jaargang no. 4, 1983

maandblad van de nederlandse bond van vogelliefhebbers

ssel

De

BONDSBUREAU

Aletta Jacobsstraat 4, Postbus 74,
4600 AB Bergen op Zoom,
gironummer 1148324, telefoon 01640 - 3 50 07.
Geopend 08.00 tot 12.00 uur en van 13.00 tot 15.00 uur.
's Zaterdags gesloten.

ERELEDEN

A.L. van Liempd (erevoorz.), A. Dommerholt,
J.J. Krol, A.J.F. Lammerse, E.J. Lensink,
Joh. M. van Pelt en A.F. Smit.

DAGELIJKS BESTUUR

Voorzitter: W.J. Mulder, Verwerstraat 39,
7415 RZ Deventer, telefoon (05700) 2 36 48.
Secretaris: H. de Geus, Amersfoortsestraat 71,
3772 CH Barneveld, telefoon (03420) 1 61 60.
Penningmeester: J. van Splunter, Vijverberg Zuid 44,
4621 AT Bergen op Zoom, telefoon (01640) 3 46 63.
2e Voorzitter: D.J. van der Molen, Gentiaan 5,
7721 HA Dalfsen, telefoon (05293) 12 57.
Commissaris: M.N.Th. Brouwer, Wouwseweg 5a,
4661 VM Halsteren, telefoon (01641) 33 26.

DISTRICTSVOORZITTERS (leden bondsbestuur)

District Groningen: R.P. Smith, Zuiderveen 36a,
9673 EL Winschoten, telefoon (05970) 1 35 83.
District Friesland: J. Forsten, Zuiderkade 8,
8801 MJ Franeker, telefoon (05170) 29 68.
District Drenthe: J.H. Heijnen, W. Grolstraat 126,
7885 EL Barger Oosterveld, telefoon (05910) 2 54 20.
District Overijssel: A.M. van Rijn, Pr. Margrietstraat 41,
7481 GG Haaksbergen, telefoon (05427) 1 30 06.
District Gelderland: P. Vierhuis, Veldkersmeen 22,
3844 RB Harderwijk, telefoon (03410) 1 60 68.
District Utrecht: C. van Lunteren, Vlasoord 13,
3991 XC Houten, telefoon (03403) 26 08.
District Noord-Holland: C.F. Huner,
Bickerstraat 60, 1701 EG Heerhugowaard,
telefoon (02207) 1 13 98.
District Zuid-Holland: G.C. Goedschalk,
Akeleistraat 148, 2565 PC Den Haag,
telefoon (070) 68 16 70.
District Zeeland: J. van der Walle, Churchillweg 4,
4561 WN Hulst, telefoon (01140) 1 38 16.
District West Noord-Brabant: J.C.W. Luijsterburg,
Nieuweweg 23, 4631 TC Hoogerheide,
telefoon (01646) 31 17.
District Oost Noord-Brabant: J.C. Vos, Braillestraat 2,
5361 AK Grave, telefoon (08860) 29 78.
District Limburg: H.J. Nooijen, Reigerstraat 29,
5932 VX Tegelen, telefoon (077) 3 34 58.

SECRETARIATEN TECHNISCHE COMMISSIES

Kleur-, vorm- en postuurkanaries:
Tj. Boersma, Verzetstraat 13, 8923 CP Leeuwarden,
telefoon (058) 66 60 37.
Tropen, parkieten etc.:
G. v.d. Meijden, Kempenlandstr. 27, 5283 CK Boxtel,
telefoon (04116) 7 45 29.
Zangkanaries:
W.J. Vermeij, Leppa 36, 9204 JE Drachten,
telefoon (05120) 1 72 42.

ONZI

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDSE

LIDMAATSCHAP

Zij die in **Nederland** woonachtig zijn en lid wensen te worden van de NBvV, wende zich tot de secretaris van een in de plaats van inwoning gevestigde afdeling. Naam en adres worden gaarne door het bondsbureau verstrekt.

Zij die in het **buitenland** woonachtig zijn, kunnen verspreid lid worden door overmaking van het hieronder genoemde bedrag.

België: Bfr. 600,-, bij vooruitbetaling op onze postrekening nr. 000-0156074-01, bij het bestuur der postcheck te Brussel 1.

Overige landen: Hfl. 42,50, bij vooruitbetaling per internationale postwissel aan het bondsbureau NBvV. Indien men het maandblad per luchtpost wil ontvangen, wordt een extra tarief volgens PTT-kosten berekend.

Alle tarieven gelden per kalenderjaar.

SPECIAALCLUBS

Het lidmaatschap van de speciaalclubs is voorbehouden aan hen die reeds lid van de NBvV zijn. Voor verdere inlichtingen c.q. opgave lidmaatschap, wen men zich uitsluitend tot onderstaande secretariaten.

Europese vogels en hun hybriden

G.J. Veenhuizen, Groenestraat 20,
3861 CM Nijkerk, telefoon (03494) 5 60 47
Contributie f 25,- per jaar, entree f 5,-

Gras- en Grote parkieten

J.F.R. Burm, Burg. Geirnaerdstraat 23,
4564 CR St. Jansteen, telefoon (01140) 1 42 29
Entree f 5,-

Insecten- en vruchtenetende vogels

A.P. Wessels, Postbus 1591,
3000 BN Rotterdam, telefoon (010) 67 11 24
Contributie f 25,- per jaar, entree f 5,-

Japanse meeuwen

A. Kok, Pals 29,
6931 DJ Westervoort, telefoon (08303) 23 58.
Contributie f 17,50 per jaar, entree f 5,-

Vorm- en Postuurkanaries

J.H. Wiersma, Brinkstraat 53,
3881 BP Putten, telefoon (03418) 5 18 80
Contributie f 25,- per jaar, entree f 5,-

Zebravinken

J.G.J. van Valkenburg, Mergellaan 16,
3432 ZM Nieuwegein, telefoon (03402) 3 97 70
Contributie f 25,- per jaar, entree f 5,-

ABONNEMENTEN

Losse abonnementen op het maandblad f 32,50 per kalenderjaar. Overmaking bij vooruitbetaling op gironummer 1148324 t.n.v. NBvV en onder vermelding abonnementsnummer. Reeds verschenen nummers van een jaargang worden nagezonden en vervolgens elke maand tot en met december.

VOGELS

ISSN 0030-3224

ND VAN VOGELLIEFHEBBERS (OPLAGE 51.000)

REDACTIE

C.E. van Berkel
Chr. Walraven

Redactieadres: Postbus 74, 4600 AB Bergen op Zoom

VERANTWOORDELIJKHEID

De uitgever van dit blad, de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers, is niet verantwoordelijk voor de inhoud van hierin opgenomen advertenties en erkent geen enkele verplichting tot opnemen van aangeboden advertenties.

De auteurs blijven verantwoordelijk voor de inhoud van hun artikelen. Door publikatie neemt de uitgever geen enkele verantwoordelijkheid op zich. Het zonder schriftelijke toestemming overnemen van artikelen of gedeelten daarvan is verboden.

ADVERTENTIES

Voor advertenties - ook die van leden en abonnees - met een zakelijk karakter, zijn tarieven en verdere inlichtingen verkrijgbaar bij het Bondsbureau van de NBvV. Kleine annonces, voor afdelingen, leden en abonnees op 'Onze Vogels', van zuivere particuliere aard zie onder 'Vraag en Aanbod'.

Vragen over?

WATERSLAGERS aan: H. Warmerdam, V.d. Duijn van Maasdamlaan 45, 2181 XB Hillegom.

HARZERS aan: E. de Koning, Vrouwenweg 16, 3322 LK Leiden.

KLEURKANARIES aan: J.A. Barsch, Binnenhof 26, 3535 TN Nijmegen.

VORM- EN POSTUURKANARIES aan: H.K. v.d. Wal, Mozartstraat 4, 8916 HC Leeuwarden.

EUROPESE VOGELS (WILDZANG) EN HUN

BASTAARDEN, GROTE PARKIETEN EN

AGAPORNIDEN aan: D.A. Duivis, St. Josephstraat 46, 4847 SG Teteringen.

ZEBRAVINKEN, JAPANSE MEEUWEN EN HUN

BASTAARDEN aan: P.J.F. Klören, Meidoornweg 10, 3768 CN Soest.

TROPISCHE VOGELS EN HUN BASTAARDEN aan: M. Schuurhuis, Drecht 23, 8032 CH Zwolle.

VRUCHTEN- EN INSECTENETERS aan: E.M. Wessels, Meijenhage 87, 3085 CG Rotterdam.

GRASPARKIETEN aan: S. Harkema, Prov. weg 29a, 3677 PA Heiligerlee.

Postzegels voor antwoord bijsluiten.

Geen retourport, dan ook geen antwoord!

Deze regel geldt ook voor vragen aan auteurs etc.

De Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers is ingeschreven in het verenigingsregister van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te Breda, onder nummer V-280824.

Het volgende nummer wordt ter post bezorgd op 24 mei 1983.

IN DIT NUMMER

	pag.
De groenwangamazone	148
Maleise visuil	149
Hoe ver moet men gaan	151
De NBvV Dichterbij IV	152
Van het district Gelderland	153
De Hazar zangkanarie	155
De aanvang van het tentoonstellingsseizoen	157
Het kweken met Europese wildzangvogels	158
De noodlottige factor	112
Kleurkanaries: klassieke kleuren II	161
Hoe vogels ademen	162
De waterspreeuw	164
Bengaalse pitta	165
In mei leggen alle vogels een ei	167
De gordelgrasvink	168
Populaire Surinaamse zangvogels	170
De Roodsnavellijster	174
Zebra vinken in 90 kleuren	176
Het controleren van eieren	177
Ook dit is pietpraat	179
Oranjevoorhoofd duif	179
Ervaringen met de Forpussoorten	180
Voliere van de maand	182
Van de technische commissies	184
Onkruiden	185
Vraag en aanbod	186
Korte berichten	190

IN DIT NUMMER ADVERTEREN

	pag.
CéDé Vogelvoerders b.v.	150
Harteveld Hoos & Heijermans b.v.	154
van Wijngaarden, Onri-Mondo	156
GEHU, G.J. van Gelder b.v.	160
Wolro, Fauna Metaalwaren b.v.	166
Kasper faunafood, W. Rouppe van der Voort	182
Internationale hobby-boekhandel, Crea,	
N.B.v.V.-Service	184
CéDé	185
404	186
Fauna Metaalwaren b.v.	187
Bogena b.v., Blankesteyn's Pet Farm b.v.,	
W. Rouppe van der Voort, Corbeille b.v.,	188
V.V.R. Vogelvoederfabriek, Van Keulen	189
Fauna Metaalwaren b.v.	190
Animali, Edelchemie Panheel, Jan Vis, Aleckwa	191
Witte Molen	192

Foto voorplaat: Groenwangamazone
Vogelpark Walsrode/Müller

Ontwerp en druk: Steens b.v., boekdruk/offset
Postbus 59, 3100 AB Schiedam - Telefoon (010) 62 29 22

Tekst: G.Th.F. Kaal
Foto: H. Müller

De groenwangamazone (Amazona viridigenalis)

E. Greencheeked Amazon = Mexican Redheaded Amazon.

D. Grünwangamazone = Rotmaskenamazone.

De groenwangamazone komt voor in het oosten en noordoosten van Mexico. Bij oppervlakkige beschouwing lijkt deze vogel veel op de Finchamazone. Deze laatste vogel komt in het westen en noordwesten van Mexico voor. Hun verspreidingsgebieden grenzen dus

Beschrijving

Van kop tot staart is de vogel ongeveer 33 cm lang en behoort tot de middelgrote amazonepapegaaien. Deze vogel is dus beduidend kleiner dan bijv. de Mülleramazone. De groenwangamazone weegt 325 tot 350 gram. De hoofdkleur is zoals bij bijna alle soorten amazonepapegaaien groen. Alleen het voorhoofd en de schedel is rood gekleurd, evenals de spiegel. De groene veren zijn met name op de borst, rug maar vooral op de nek zwart gezoomd. De staart is groen gekleurd maar de uiteinden zijn geel tot geelgroen gekleurd. Deze geelgroene kleur mis ik helaas in de overigens voortreffelijke tekeningen van Cooper in het boek 'Parrots of the World' (1973) van J. Forshaw. De wangen en de oormgeving zijn heldergroen gekleurd. Hieraan dankt de vogel zijn naam. De iriskleur bij volwassen vogels is geel, terwijl de groene wangen boven en achter omzoomd zijn door een violette strook veren.

Geslachtsverschil

Van alle vogels van de orde der Psitta-

ciformes vertonen de meeste soorten amazonepapegaaien een uitgesproken geslachtsmonomorfisme (zie mijn boek 'Geslachtsbepaling bij Vogels'). Subtiële verschillen in kleur of postuur geven totaal geen aanwijzing over het geslacht en talloos zijn dan ook de miswijzingen van liefhebbers als het gaat om het bepalen van het geslacht. Een gunstige uitzondering vormt echter de groenwangamazone, als het gaat om volwassen vogels.

De man is over het geheel wat zwaarder. Dit verschil is echter minimaal. Met name de kop is zwaarder en bovendien veel platter. De pop daarentegen heeft, - van opzij gezien - een praktisch kogelronde kop. Een duidelijk geslachtsverschil zit in de rode kopkap. Bij de man strekt zich de rode kopkap veel verder naar achteren dan bij de pop. Tot ver achter de ogen zien we nog de rode kruinveren.

Bij de pop gaat deze kap niet zo ver naar achteren en van voren gezien is deze kap bij haar ook niet zo breed. Verschil in teenkleur, zoals dat bij de vogels van de heer Hoek voorkwam (zie het artikel van de hand van de Heer C. van Berkel in 'Onze Vogels'; Januari 1981, no 1, bl. 32.) kon ik bij mijn vogels niet waarnemen, zodat dit verschil op een toeval berust.

Jonge vogels

De jonge pas uitgevlogen vogels lijken veel op de ouders. Ze zijn er echter onmiddellijk van te onderscheiden doordat de jonge vogels een smalle rode voorhoofdsband bezitten in plaats van een over de gehele schedel uitrek-

kende kap. Ook de oogkleur is nog niet fel geel maar donkerbruin. De zwartgezoomde groene veren zijn ook duidelijk waar te nemen bij pas uitgevlogen vogels. Het 'keren' van de oogkleur (van donkerbruin naar geel) gebeurt aan het eind van het eerste jaar. (eigewarneming).

Aanzet tot de kweek:

Eind 1980 kwam ik in het bezit van een koppel groenwangen. De vogels werden endoscopisch gesexed ter verkrijging van goede zekerheid omtrent het geslacht. Het viel op dat de verstandhouding tussen de twee vogels varieert af aan goed tot zeer goed was. Ze zaten steeds in elkaars nabijheid, samen op, samen aan de voertafel en samen naar bed. Vanaf maart 1982 (ongeveer 3 maanden na het sexen) werd een eerste paring waargenomen. Daarvoor werd reeds meerdere keren waargenomen dat de man de pop voerde. Naarmate het broedseizoen vorderde werd opgemerkt dat de vogel tegenover de verzorger steeds agressiever werden, met name de pop probeerde met felle uitvalen de 'indringers' te verwijderen. In april werden de vogels steeds verliefder op elkaar en steeds agressiever op een ander. Het broedblok werd meer gefrekwerd, vooral door de pop. De pop bleef ook steeds langer in het blok. Vanaf begin mei zagen we haar maar zelden meer en op 6 mei kon ik het blok even inspecteren en kon waarnemen dat het eerste ei gelegd was. Er zouden er nog twee volgen. Gedurende de gehele broedtijd kwam de pop

praktisch nooit van het nest. Alleen 's ochtends vroeg en 's avonds heb ik kunnen waarnemen dat de pop voor een korte tijd even buiten het blok verscheen. Om te eten en een weinig te drinken en vooral om gevoerd te worden. Van deze gelegenheid heb ik tenminste één gebruik gemaakt om te controleren of de eieren bevrucht waren. Inderdaad bleken alle drie eieren bevrucht te zijn. Uit de schaarse literatuur kan men lezen dat de broedduur bij Amazones ongeveer 26 dagen moet duren. Helaas kan ik niet precies de juiste aanvangsdatum van het broeden vaststellen. Op 4 juni 1982 kon ik aan het gedrag van de man waarnemen dat het mogelijk jongen konden zijn. De man 'loog' steeds maar naar het broedblok om er zeer nieuwsgierig even naar binnen te gluren. Enkele dagen later kon ik gepiep horen vanuit het broedblok. Tijdens de kweek werden de vogels gevoerd met een mengsel van grofparietenzaad, waaraan 20% zonnebloemzaden werd toegevoegd. Verder elke

dag gekiemd zaad gemengd met eiwitvoer. Dit mengsel namen de vogels zeer goed op, hetgeen een gunstig teken was. Hoe meer voer ze aten hoe meer zekerheid ik had dat de jonge vogels goed gevoerd werden. Aan het eiwitvoer werd elke dag 4% Carnicon toegevoegd. Carnicon is een goed opneembare kalkpreparaat. Het toevoegen van een goed kalkpreparaat is voor jonge opgroeiende papegaaien van levensbelang. Kalkgebrek bij jonge papegaaien is de meest voorkomende gebreksziekte. Wanneer we aan deze voeding nog een vitaminepreparaat toevoegen dan kan de kweek probleemloos verlopen. We moeten altijd goed opletten op de voeropname van de oude vogels, want dit is een goede indicatie voor de voedingstoestand van de jonge vogels. Het was bij mijn vogels niet mogelijk elke dag de jonge vogels in het nest te controleren of de kropjes wel goed gevuld waren. De oude vogels waren dermate agressief en dermate paniekerig dat ik ervan

overtuigd was dat ik met nestcontrole meer kwaad dan goed zou doen. Toen de jonge vogels 14 dagen oud waren zijn ze geringd met ringmaat 10 mm. Ringmaat 12 mm is voor groenwangamazones beslist te groot. De jongen verlieten na precies 2 maanden het blok. Ze werden de eerste weken nog volledig door de oude gevoerd. Daarna begonnen ze zelf een graantje mee te pikken. Ze hebben nog drie maanden bij de ouders doorgebracht. Gedurende deze tijd werden ze nog steeds – zij het steeds minder – door de beide ouders gevoerd. Steeds meer horen we tegenwoordig van een geslaagde kweek bij de grote papegaaien. Ik vind dit een gelukkige ontwikkeling. Ik ben ervan overtuigd dat we in de naaste toekomst steeds meer zullen lezen van een geslaagde kweek bij papegaaien, wanneer we rekening houden met de volgende voorwaarden: gegarandeerd paar, goede voeding, goede huisvesting en geduld.

Maleise visuil

(*Ketupa ketupa*)

Prof. Dr. Anthonie Stolk

Een interessante verschijning met zijn grote gele ogen en goed-ontwikkelde veeroren. Doet wel wat aan oehoes denken, maar de vleugels zijn ronder en korter en de gezichtssluier is niet zo goed afgegrensd. Behalve vis worden ook grote insecten en kleine gewervelde dieren gegeten, die rondvliegend of zittend op een uitkijkpost worden gesignaleerd. Vooral in de vroege morgen en tegen de schemering wordt gejaagd. Genesteld wordt in rotsspelen en boomholten, terwijl ook wel verlaten nesten van grote vogels worden gebruikt. Daarin komt dan het legsel van twee witte ronde eieren te liggen.

Het territorium moet als een echt voedselterritorium worden beschouwd en blijft het hele jaar door bezet. Niet zo kieskeurig wat het woongebied betreft, want hij wordt zowel in oerwouden aangetroffen als in open velden. In verband met de visvangst echter steeds in de omgeving van open water. Met uitzondering van Celebes op de Soenda-eilanden en in Zuid-oost-Azië.

CèDé-Mix de complete mix voor tropische vogels, parkieten en wildzang.

CèDé-Mix is speciaal ontwikkeld voor tropische vogels, grote en kleine parkieten en wildzangvogels en is niet voor kanariesoorten bestemd. CèDé-Mix dient voor veel van deze vogelsoorten als een aanvulling in het dagrantsoen. De zaadmengsels voor tropenvogels en parkieten kunnen in het dagrantsoen vaak niet voorzien in een voldoende gevarieerd eiwitgehalte, gezien de eetgewoonte van deze vogelsoorten.

Ook voor vruchten/insekteneters en wildzang zijn in de praktijk niet voldoende noodzakelijke eiwitbouwstenen in het dagrantsoen voorhanden. CèDé-Mix kan door toevoeging aan het CèDé Eivoer (volgens gebruiksaanwijzing) in deze behoefte voorzien.

**Duidelijk dient er op
gewezen, dat CèDé-Mix moet**

**worden gezien als een verlengstuk
van CèDé Eivoer en niet is afgestemd
op andere soorten en merken.**

CèDé-Mix is voor de diverse vogelsoorten een smakelijk voedsel, dat met graagte wordt opgenomen. Zelfs de meest verwende en moeilijke zachtvoedereters zullen CèDé Eivoer + CèDé-Mix goed opnemen.

Langdurige praktijkproeven en onderzoek liggen ten grondslag aan de ontwikkeling van CèDé-Mix. Vele vogelliefhebbers in binnen- en buitenland hebben het laatste 1½ jaar hier hun welwillende medewerking aan verleend en verbetering van kweekresultaten geconstateerd. Zelfs met moeilijk kweekbare soorten bleek men op vele plaatsen nu wel succes te hebben.

Gebruiksaanwijzing:

Voor zaadetende tropenvogels

Basis voedsel tropenzaadmengsel.

Bijvoeding:

2 delen CèDé Eivoer mengen met 1 deel CèDé Mix.

In kweek- en ruitijd iedere dag verstrekken. In rusttijd 2 maal per week.

Voor vruchten/insekteneters

CèDé-Mix puur verstrekken naast de gebruikelijke vruchten en levend voer.

Voor wildzangvogels

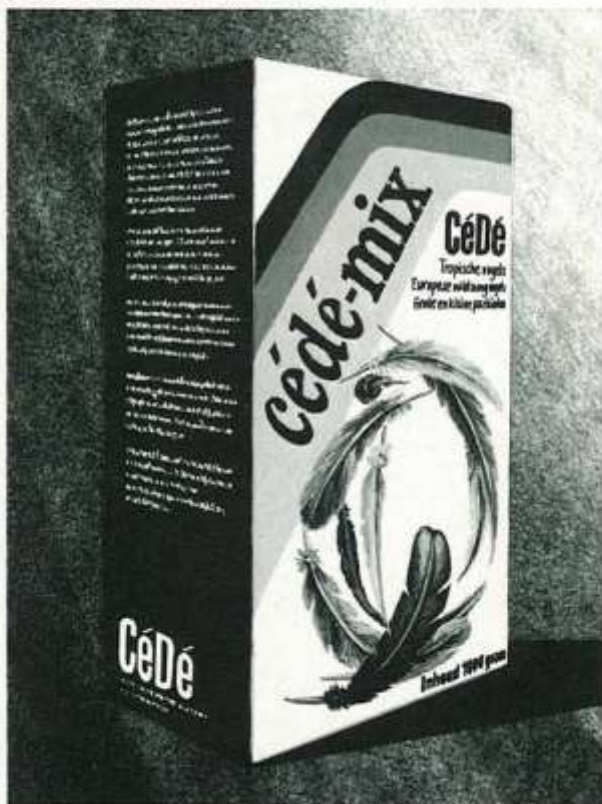
Basis rantsoen wildzangzaadmengsel.

Bijvoeding:

1 deel CèDé Eivoer mengen met 1 deel CèDé-Mix. In kweek- en ruitijd iedere dag verstrekken. In rusttijd 2 maal per week. In koude perioden voor buiten verblijvende vogels kan CèDé-Mix puur aan wildzang worden verstrekt.

Voor grote en kleine parkieten

Basis voedsel parkietenzaad grof of fijn. Bijvoeding: 2 delen CèDé Eivoer mengen met 1 deel CèDé-Mix. Kweek- en ruitijd iedere dag. Rusttijd 2 maal per week.

CèDé

CèDé Vogelvoerders bv
Tilburg Nederland
Telefoon 013/352621

Hoe ver moet men gaan?

eder jaar bij het bezoeken van tentoonstellingen sta ik weer versteld van etgeen door de mens wordt bereikt het kweken van dieren.

prachtige vogels, fantastische mooie onijnen, cavia's, maar ook merkwaardig gevormde dieren.

Uiteraard dwingen de fokresultaten aspect af, maar naar mijn mening moeten worden voorkomen dat dieren worden gefokt die hun hele leven de last van een handicap moeten torsen.

Ik begin met de diverse soorten vervissen die telescoopogen hebben en met een staart zijn uitgerust die voor de vissen nauwelijks een rusthouding mogelijk maken.

Ook bij de sierduiven worden dieren gefokt die het echt zwaar hebben. Wij denken dan aan de enorme krop, de veel te hoge poten en andere extreme chaamsdelen.

Ingorakonijnen die nauwelijks kunnen lopen, konijnen met oren die zo lang zijn dat deze nauwelijks nog als oren dienst doen, hoenders met zo zwaar bevederde poten dat deze nauwelijks kunnen lopen of sierhoenders met een knuf, zo waar dat ogen niet meer zichtbaar zijn, geven deze dieren een zodanige vorm dat de rest van hun lichaam alleen maar een 'sta in de weg' is, zijn voorbeelden van 'fokresultaten'.

Wij moeten de fokwijze van deze dierenliefhebbers niet helemaal afkeuren, in ieder geval niet generaliseren want er zijn ook zeer positieve resultaten te noemen.

De prachtige kleurdwergen bij de konijnen, ranke duiven, mooie dwerg-

hoenders zijn daar voorbeelden van. Nu onze vogels.

Hoe is het daarmee?

Onlangs hoorde ik een keurmeester de opmerking maken dat het kweken van hybriden toch eigenlijk maar niets is, want er is nauwelijks een mogelijkheid van nafok.

Diezelfde keurmeester, overigens een zeer deskundige vogelliefhebber, die de leden van onze vereniging een goede lezing bracht, gaf aan het einde van zijn causerie te kennen dat wanneer zijn loopbaan zou zijn beëindigd, hij zou overgaan op de kweek van postuurkanaries.

A. Roza

Ook in deze categorie vogels gaat men m.i. te ver. Weer maak ik de opmerking dat het een prestatie is om tot de resultaten te komen die men tot nu toe heeft bereikt. Doen wij de vogels die met een enorme bult door het leven gaan (Belgische bultkanaries), of poten hebben die in geen enkele verhouding staan tot hun lichaam, of een bevedering hebben die de vogels nauwelijks enige beschutting biedt, een plezier door deze op de wereld te helpen?

De kuiven die de vogels altijd in de weg schijnen te zitten (glosters) wil ik eventueel nog vergeten.

Ik geloof dat wij bij het kweken van onze vogels toch rekening moeten hou-

den met het feit dat ook gehandicapte dieren hun misschien maar korte leven in een betrekkelijk kleine ruimte moeten doorbrengen door een last te torsen die eigenlijk te zwaar is.

In de meeste gevallen worden postuurkanaries niet in een ruime voliere ondergebracht. Uiteraard zijn hierbij de bizards, de glusters, de borders e.a. een goed voorbeeld van onze postuurkanaries.

Met dit artikel wil ik geenszins een lans breken voor de kwekers van hybriden of de kwekers van bultkanaries of frisekanaries in een kwaad daglicht stellen. Ik ben er van overtuigd dat vele kwekers van postuurkanaries hun vogels met veel meer zorg moeten behandelen dan de gemiddelde kweker, want laten wij eerlijk zijn, deze vogels hebben een goede zorg heel hard nodig en het in conditie houden van postuurkanaries kost echt wel moeite.

Wij moeten er ons als vogelliefhebber wel rekenschap van geven dat de dieren die ons zijn toevertrouwd ook recht hebben op een zo zorgeloos mogelijk leventje.

Een vogel die tussen de takken zijn liedje onafgebroken weet te brengen, ook al is het een edelzanger - kanarie of een putter-kanarie of welke kruising dan ook, doet een vogelliefhebber goed.

Probeer onder alle omstandigheden de natuur te benaderen en laat uw vogels ook genieten van een goede verzorging door hun eigenaar of eigenares, zodat wij kunnen zeggen dat 'vogels ook van mensen houden'.

De/

De afdeling

Vooraf:

In de structuuranalyse (afl.I) is gesteld dat leden van de NBvV in eerste instantie clublid zijn; in een reactie daarop wordt gesteld dat met deze conclusie de wereld op z'n kop wordt gezet. Want, de afdelingen zijn er dankzij de bond, het is niet correct om voor te stellen dat de bond er zou zijn dankzij de afdelingen. Is dat zo? Als dat zo is, hoe is het dan mogelijk dat er een aantal afdelingen van de NBvV bestaan die aanzienlijk ouder zijn dan de bond zelf? Nee, de criticus heeft ongelijk, de NBvV bestaat wel degelijk 'bij de gratie van' de plaatselijke clubs, dat de NBvV de clubs als afdeling betitelt verandert niets aan de feitelijke situatie.

Ergo, de plaatselijke vogeliefhebbersclubs vormen tezamen het fundament waarop de NBvV is opgetrokken, het vergt weinig bouwkundige kennis om in te schatten dat de kwaliteit van het geheel staat én valt met de kwaliteit van de fundering. Hoe goed is dan 'ons' fundament? In grote lijnen kan gesteld worden dat het fundament van de bond een aanvaardbare kwaliteit bezit, sommige plekken zijn voor verbetering vatbaar, op een paar punten is restauratie een tamelijk urgente noodzaak om verder kwaliteitsverlies in te dammen.

Eén van de plaatsen die verbetering behoeven is de communicatie, met de communicatie naar boven én naar beneden is het maar poertjes. Onder communicatie naarboven dient te wor-

den verstaan lid → afdelingsbestuur → distriktsbestuur → bondsbestuur; onder communicatie naar beneden wordt in dit artikel bedoeld op de communicatie tussen afdelingsbestuur → lid. De afdelingssecretaris ontvangt regelmatig informatie van de andere bondsorganen, als die informatie niet wordt doorgegeven aan de leden is zelfs het verstrekken van die informatie zinloos. Andersom gerekend, als leden van een afdeling iets wensen en hun bestuur verzuimt om die wens bij de geëigende instantie kenbaar te maken, dan hadden die leden net zo goed tegen de muur kunnen praten.

De afgeschilderde situaties komen vaker voor dan u maar durft te dromen, dat kan onder meer afgeleid worden uit de reacties van leden. ALLES dat

voor leden interessant is behoort d leden voorgelegd te worden, als d niet gebeurt blijft zo'n lid onkundig v wat er om hem/haar heen gebeurt. Ge garandeerd komt er een moment waa op dat lid toch geconfronteerd wor met iets waarvan hij/zij niet op de hoo te is, dan is Leiden in last. Merkwaa gerwys krijgt vrijwel altijd 'de bond' d schuld, 'die bond' doet maar, zoude de leden dan helemaal niets meer f zeggen hebben? Typisch eigenlijk, d bond krijgt 'de zwarte piet' toegesch ven terwijl het meestal het afdelings bestuur is dat in gebreke bleef.

Een tweede punt dat dringend verb teren moet is de opvatting die de bepaalde afdelingsbestuurders ing nomen wordt ten aanzien van de lede. Veel te vaak huldigen besturen de o vvatting dat bepaalde zaken niet aan c leden voorgelegd behoeven te worde omdat 'ze' die toch niet kunnen beo delen. Veel te vaak gaan bestuurde uit van het credo dat zij door de lede op die plaats neergezet zijn om h werk voor de leden op te knappen, : mogen derhalve ook voor die lede denken inzake bondsaangelegenh den. Dat standpunt is wel hautain e misplaatst!

De samenleving verandert in een r zend tempo, het is onlogisch om veronderstellen dat die verandering aan de NBvV zou voorbijgaan. Het l denbestand van de NBvV, en dus va de afdelingen, verandert: of we dat v wel of niet wensen. De tijd dat de v gelliefhebberij een sport was voor c 'gewone' man is definitief voorbij, v gelliefhebbers vindt je in alle lagen vi de samenleving. De indruk bestaat d dit velen ontgaat, dat is jammer. Jar mer omdat daardoor de aansluiting m de realiteit wordt gemist, jammer o omdat velen niet de kans krijgen o hun verstandelijke vermogens ook de afdeling tot gelding te brenge. Veel te vaak zijn de met de voge behaalde resultaten maatgevend vo de beoordeling van het verstand v de eigenaar(es), hoewel het één NIET met het ander te maken heeft.

Het fundament van de NBvV wordt o aangetast door de opstelling van indiv duele leden, er bestaan situaties waa in het afdelingsbestuur letterlijk alle 'volgens het boekje' doet, om dan c grote schaal door de leden in de stee gelaten te worden. Die leden zoude dus goed op de hoogte kunnen zij door de afdelingsbijeenkomsten niet bezoeken weten ook zij van niets. In a III is een hartstochtelijk beroep geda

p de leden om niet langer de kantjes r af te lopen, de afdeling is daar als eerste de dupe van. De afdelingen kunnen ook in de toekomst het fundament an de NBvV genoemd worden als met ame de wisselwerking tussen afdelingsbestuur en afdelingsleden aanzienlijk verbeterd in beide richtingen, oor de NBvV is deze wisselwerking en levensvoorwaarde!

Veet u waardoor 'een kaartenhuis' zo snel in kan storten? Dat komt doordat en kaartenhuis geen fundament heeft; onder afdelingen zou de NBvV nêrens zijn, haal het fundament weg en e hele zaak stort als een kaartenhuis o elkaar! Je ziet het de mensen haast enken, eindelijk wordt eens erkend at de afdelingen wel degelijk belangijk zijn, dat werd zo langzamerhand id... Ja hoor, u heeft gelijk; wat gebeurt r dan als de zaak eens omgedraaid ou worden? Kunt u dan misschien oorspellen waar de afdeling zou zijn ónder 'de bond'? Dat zou inhouden een keurmeesters - geen Onze Voelers - geen bondsbureau - geen, ach, aat maar.

De bond en de afdelingen hebben EL-CAAR nodig, tussen bond en afdeling moet een wederzijds respect bestaan, at is voor de bond en voor de afdeling en levensvoorwaarde! Wederzijds respect houdt onder meer in dat afdelingen zich houden aan het volgens statuten en reglementen mogelijke, daar can niet van afgeweken worden, het is onmogelijk om de ene afdeling toe te staan wat andere afdelingen niet mogen doen. De NBvV telt ruim 660 afdelingen, al die afdelingen zijn door de oetreding gebonden aan de statuten en reglementen van de NBvV; al die afdelingen plukken de revenuen van de machtige organisatie die NBvV zeet.

Waarom dan toch nog altijd de zigenzinnige opvattingen van veel te veel afdelingen, waarom nog altijd zo weinig respect voor de overkoepelende organisatie? Mensen praten altijd over 'de bond' of over 'die bond', het is je taak van de afdelingsbesturen om de mensen, de leden dus, te leren praten over ONZE bond! Onze bond heeft respect voor ALLE afdelingen die aangesloten zijn, onze bond kan echter weinig respect opbrengen voor afdelingen die zich niet wensen te houden aan de spelregels die beschreven staan in de statuten en reglementen. De volgende maand zal de functie van het district aan de orde komen.

VAN HET DISTRICT Gelderland

Gaarne voldoen wij aan het verzoek om aan dit nummer een bijdrage te leveren in het kader van het 50-jarig bestaan van onze organisatie.

Gelderland feliciteert in de eerste plaats alle leden van de N.B.v.V. met dit lustrum en wil dit vergezeld doen gaan met een speciale groet voor onze afdeling op Curaçao.

De N.B.v.V. is van oorsprong een Gelders gebeuren, wij zijn n.l. opgericht, en enige tijd gevestigd geweest in Nijkerk op de Veluwe, evenals de N.K.C. (Ned. Kleurkwekers Club) die haar oorsprong vond in de Gelderse Achterhoek.

Het een en ander is zo verwonderlijk niet aangezien ook de eerste Ned. Kleurkanarie in de Achterhoek werd gehouden en gekweekt en de pretenties zouden te hoog oplopen als wij zouden denken dat de kleuren van de Gelderse Vlag: Zwart - Geel - Blauw iets te maken zouden hebben met Goud Groene Kanarie als wij aan de genetische formule denken.

In Gelderland worden uiteraard niet alleen Kleurkanaries gehouden en gekweekt doch het gehele vraagprogramma van de N.B.v.V.. Onze districtstentoonstellingen mogen zich in een steeds grotere mate verheugen in een grotere verscheidenheid en aantallen ingezonden vogels.

Terwijl diverse O.T.T.'s de wildzang en hun bastaarden enorm in aantal toenemen. Ook de Vorm + Postuur volgt de landelijke tendens v.w.b. de groter wordende klassen.

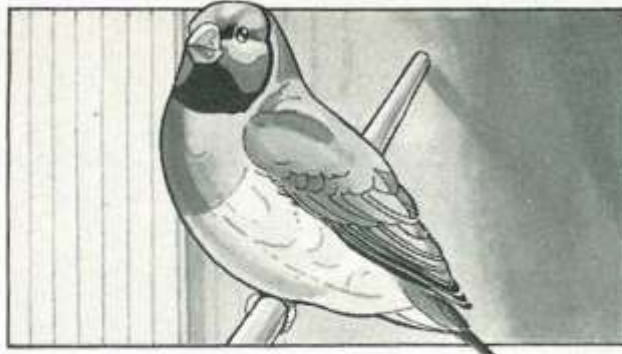
Gelderland geografisch een van de grotere provincies is ook als District N.B.v.V. een vrij uitgestrekt gebied met 92 afdelingen en 6327 leden, met duidelijk streekgebonden factoren. (Veluwe - Betuwe - Achterhoek).

De N.B.v.V. heeft nu in nagenoeg elke gemeente van Gelderland een afdeling, hetgeen sinds de fusie met de N.K.C. een feit is, en niemand zal het euvel duiden als dan onze gedachten uitgaan naar ons allervriend, wijlen Adema, laatste voorzitter van de N.K.C. en ex-vice voorzitter N.B.v.V..

In dit kader wil Gelderland stilstaan bij al diegenen die zich op bijzondere wijze verdienstelijk hebben gemaakt voor onze organisatie en dit nog steeds doen.

Wij denken aan de medewerkers op ons Bondsbureau, aan het keurmeestercorps met hun resp. technische commissies, aan de medewerkers van de Bondskampioen, al deze vogelvrienden namens het district Gelderland hartelijk dank en hopen in de komende jaren op dezelfde golfengete en frequentie met ons allen door te gaan.

Namens het district Gelderland
P. VIERHUIS

Zonlicht is onmisbaar.

De natuur bewijst het.

Lang niet iedere vogelliefhebber is in staat zijn vogels te geven wat zij absoluut nodig hebben: zonlicht. Terwijl de voordelen van het ultraviolet algemeen bekend zijn: zonlicht maakt uw vogels sterker en mooier.

True-Lite, de enige buislamp met het volledige zonnenspectrum inclusief het heilzame ultraviolet-A is de volwaardige vervanger van de zon. Beide hebben een gunstige uitwerking op de gezondheid en

vitaliteit van uw vogels.

Goed, u weet nu dat True-Lite net zo goed is voor uw vogels als de zon. Maar wist u dat de True-Lite buislamp de zon op bepaalde punten zelfs overtreft? Wat de zon nooit zal kunnen, doet True-Lite met gemak. True-Lite maakt de dag- en nachtcyclus van uw vogels regelbaar, zodat het mogelijk is ook in de donkere maanden de vogels hun onontbeerlijke portie zonlicht te geven. Daar kan geen zon tegenop.

True-Lite geeft u invloed op de natuur.

Verkrijgbaar bij
dierenspecialisten!

HARTEVELD HOOS & HEIJERMANS B.V.
Mathenesserlaan 299, Rotterdam. Tel. 010-774688

TRUE-LITE		20 W PT	40 W PT
Watt	lengte in cm	14 W - 65 W	
15	45		
20	60		
30	90		
40	120		
65	150		
20 PT	60		
30 PT	90		
40 PT	120		

PT, dat betekent:
Gelijkblijvend
stroomverbruik,
toch grotere
lichtopbrengst.

De Harzer zangkanarie

Als zangkweker gaat men zich somtijds afvragen, ik heb nu 3 jaren gekweekt met dezelfde vogels, kan ik nu nog wel verder met mijn eigen gekweekte stam. Na 2 of 3 jaren dóórteelt zijn op deze wijze van kweken de degeneratiefactoren over de gehele stam verspreid. Dit behoeft niet te betekenen dat dan alle dieren geen andere degeneratiefactoren bezitten. Een gedeelte van de stam ziet er ogenschijnlijk nog wel goed uit doch de kweker kan uit aantekeningen in zijn kweekboek zien, dat van verschillende voorouders, toch al minder fraaie dingen bekend geworden zijn. De ogenschijnlijk goede dieren zijn heterozygoot voor de slechte factoren.

Hier stranden wij weer bij het punt **SELECTIE**, maar door toepassing van strenge selectie had de ramp kunnen worden voorkomen. Men heeft weer te weinig op het begin gelet, doch vergeet niet, dat begin is beslissend, immers dan heeft het nog zin, om de minder goede en de slechte dieren van de prima fokdieren te scheiden en ze definitief uit de stam te verwijderen met hun jongen.

Hier past geen excuus, van het is niet zo erg. Men denkt 'het zal zo'n vaart wel niet lopen'. Hier luidt het antwoord, het is nog niet zo erg maar het wordt wel heel erg. Na 2 of 3 jaren daalt de stam snel bergafwaarts, vergeet dat niet.

Wat gaat er nu gebeuren als de overgebleven, schijnbaar nog goede exemplaren van zo'n gedegeneerde stam met een sterke stam worden gekruist? In de meeste gevallen zijn bij deze kruising bij toverslag alle degeneratie verschijnselen verdwenen.

Welke lering kan men als kweker hieruit trekken? Toch zijn er nog kwekers die zeggen, nu ik gekruist heb gaat het weer goed met de broederij want toen ik in familieverband fokte en inteelde liep het mis, dus is de inteelt er de

schuld van. U zult begrijpen dit is een zeer verkeerd inzicht. Een verstandige kweker zal redeneren, nu ik normale krachtige factoren heb ingekruist belletten deze de uitwerking van de zwakke factoren van mijn eigen stam. Die zwakheidsfactoren, degeneratiefactoren had ik terstond bij het begin der verschijnselen moeten wegselecteren, want toen ik met deze vogels begon, deden ze het prima, zowel in de kweek als later met de zang. Maar nu klinkt het in mijn oren, ik zal nu beter oplettend, dat ik niet weer in herhaling terecht kom.

door A. Plum

De factoren van mijn eigen stam zullen ongetwijfeld wederom aan de dag treden, maar nu zal ik ze terstond herkennen. Voor de verdere doorteelt behoud ik nu voortaan alleen die vogels welke in alle opzichten voldoen en alle andere dieren verwijder ik, ook de jongen hieruit gekweekt.

Wie derhalve door het verwaarlozen van de selectie, genoodzaakt is om ter behoud van de prima zangeigenschappen tot bloedverversing over te gaan, zal hij die de verwaarlozing niet erkent of niet hiervoor voldoende kundig is, zeer zeker na 3 of 4 jaar opnieuw moeten bloedverversen. Minder moeilijk is het voor die kwekers, die steeds ieder jaar maar kruisen met nieuw aangekochte vogels. Deze kwekers kunnen ook niet spreken over stammenteelt noch over een doorgefokte stam, maar alleen over lukraak gekweekte dieren, waar dikwijls eens enkele goede producten uitvallen. Ook behoeven zij zich niet zo druk te maken om selectie toe te passen, want ze kennen deze dieren immers niet en meestal alleen van de keurlijst. Ook de gedragingen van de voorouders is meestal een duistere zaak, zowel in zang alsmede gezondheid. Daarom is het selecteren alleen van prima zangeigenschappen, toevormen en fraaie klanken etc. éénzijdige selectie, tenminste zo kan men het noemen. Daarom moet elke zangkweker ook terdege beseffen dat hij niet alleen zang, doch gelijk gezondheid, levenskracht en vruchtbaarheid kweekt. Gezondheid, vitaliteit en vruchtbaarheid zonder prima zang, dat gaat meestal wel, maar omgekeerd gaat het fokken van prima zang niet zonder gezondheid, vitaliteit en vruchtbaarheid. Hoe dikwijls vernemen wij van buiten elk verenigingsverband staande kwekers, die van de zang en stamteelt totaal niets weten, hoe zij steeds prima broedresultaten boeken, d.w.z. plenty jongen en allemaal gezond en geschikt voor de teelt, geen schiereieren, geen legnood, alle eieren komen uit en alle jongen komen gezond en wel op stok. Hoe komt het nu dat deze kwekers zulke mooie broedresultaten hebben, waarop wij, met al onze kennis najverig kunnen zijn? Dit kan men heel een-

voudig verklaren, omdat hun interesse niet uitgaat naar zangkwaliteit en nog minder besteedt men aandacht aan fokmethoden. Ze kunnen ook niet antonen, **pretentie fokker te zijn**. Zij laten de vogels broeden en hebben er alleen belang bij dat het gehele broedproces zo gunstig mogelijk verloopt. Ze stellen heel andere eisen dan wij, want de kwaliteit van hun dieren als broedvogels is bij die kwekers alles. Zij zijn wat men niet moet vergeten gelijke liefhebbers als wij, al hebben ze dan ook geen pretentie van stamkweker. Al zouden ze de wetenschappelijke betekenis van de selectie heel niet kennen, hun selectie is juist zoveel te meer effect gevend. Zij passen ook het eenzijdige toe, doch zij blijven jarenlang prima broedvogels kweken, omdat hun selectiemethode zoveel gemakkelijker ligt. Wij daarentegen hebben het zoveel moeilijker, want onze stammen dienen zowel prima zangstammen als prima broedstammen te zijn. Als broedvogels moeten ze wel op de eerste plaats voldoen, want bij steeds slechte broedresultaten is het onmogelijk een prima zangstam op te bouwen

en constant te houden. Nu zal men gaan zeggen wat die schrijver daar neerzet is wel een mooie theorie, maar voor mij is een beetje praktijk toch meer waard. Men behoeft zich hier ook niet aan te storen, maar onze praktijk heeft bewezen dat indien men een prima stam wil kweken, we toch zeer zeker moeten letten op de meeste punten die dit artikel aangeven. Voorheen hebben we toch ook zeer bekende stamkwekers gekend, maar in de loop van de jaren zijn deze bijna verdwenen. Nu wordt er veelal alleen maar gelet op stammen met hoge punten en hoe ze ontstaan wordt niet naar gekeken. Veelal zijn het geluksproducten uit kruisingen waar men vaak geen afstamming van weet.

Ook worden dikwijls mooie viertoerenholstammen om zeep geholpen door te trachten er kloeken bij in te kweken, wat vaak uitdraait op vlakke kloeken (zgn. slagkloeken) en niet te vergeten kan men in dergelijke stammen het nodige water inbrengen, waardoor een dergelijk mooie stam totaal de vernieling is in gegaan. Nogmaals vergeet nooit dat de erfelijkheidsleer nooit ligt

en wanneer men dit goed vast houdt kan men jarenlang plezier beleven van mooie vogels. Vooral voor de jonge liefhebbers is dit van groot belang wi men zangkweker blijven. Er is ook nie veel voor nodig om in één jaar eer mooie stam vogels totaal om zeep te helpen, waar men in de voorgaande jaren veel plezier van heeft beleefd. Let vooral op bij het aanschaffen van nieuwe vogels en stel de vraag voor uzelf passen deze vogels wel bij mijn vogels, want men krijgt te maken met een vreemd bloedverwantschap en is vaak niet gezegd dat men hiermede te verhoogde stamkwaliteit kan komen.

Ook is het nog steeds zo, dat teelkeuze en selectie men nimmer gescheider kan houden, want het behoort in één lijn gevolgd te worden en niet te vergeten ook letten op conditie en gezondheid.

Goede technische voorlichting is voor jonge liefhebbers van groot belang er ga hiervoor veel uw licht opsteken bij de oudere kwekers die de stammenkweek in toepassing hebben gebracht. Daarom ook is het noodzakelijk dat sport en vriendschap samen gaan.

**Kwaliteitsvoerders voor
àl onze gevederde vrienden**

**verkrijgbaar
bij de dieren-
spectaalzaak!**

van Wijngaarden Diervoeders b.v.

POSTBUS 484 · 1200 AL HILVERSUM · TEL: 035 -41756

ORNI-MONDO

Frans Beirenslaan 125
2210 Borsbeek (bij Deurne-Antwerpen) België
Telefoon vanuit Nederland: 09.32.33.22.39.39

- Altijd in voorraad grote variëteit tropische vogels w.o. bijzondere astrilden, diverse Afrikaanse- en Zuid-Amerikaanse sijen, tangara's, toekans, toerako's, enz. enz.
- Zeer grote collectie benodigdheden zoals zaadzifters, ziekenkooien, schakelklokken, nestkastjes, boeken, enz. enz.
- Bovendien zijn wij enorm gesorteerd in de meest fraaie sportprijzen zoals bekens, zuilen, medailles, rosettes met uw eigen tekst bedrukt schildje en in de kleuren naar keuze. Prachtig materiaal tegen interessante prijzen. Vraag onze prijslijsten.
- Orni-Red een uitstekend beta-carothene voor al uw roodfactorige vogels.

ORNI-MONDO KOOPT OOK UW KANARIES,
AUSTRALISCHE PRACHTVINKEN, ZEBRAVINKEN,
GRASPARKIETEN EN AUSTRALISCHE PARKIETEN

Neem gerust contact met ons op?

tekst Jan Kuiper

De aanvang van het tentoonstellingsseizoen

Begint-ie nou al over de tentoonstelling? 'k Heb nog maar net de vogels in de broedkooi, m'n hoofd staat nog helemaal niet naar tentoonstellingen. Da's dan jammer, toch is voor mij het tentoonstellingsseizoen begonnen op het moment dat de vogels de broedkooi ingingen. Waarom? Omdat ik, net als u, de vogels met een bepaald oogmerk aan elkaar gekoppeld heb, dat oogmerk is het tentoonstellingsresultaat dat met de jongen behaald moet worden. Dus is het tentoonstellingsseizoen begonnen in de broedkooi, dáár wordt uitgemaakt hoe de vogels uiteindelijk zullen presteren op de tentoonstelling.

In tegenstelling tot vele andere is de TT voor mij het eind van de rit, niet het begin. Als IK de vogels goed aan elkaar gekoppeld heb zullen de tentoonstellingsresultaten navenant zijn, als de resultaten niet goed zijn heb IK de vogels verkeerd getaxeerd, heb IK ze verkeerd gekoppeld! Let op: bij mij komt niet aan de orde dat bepaalde vogels 'niet deugen', als vogels niet brengen wat er redelijkerwijs van verwacht mocht worden heb ik als eigenaar de genetische eigenschappen van die vogels onderschat of overschat, afhankelijk van het resultaat.

Ieder nieuw leven is een resultante, de resultante van wat door twee verschillende individuen ingebracht is; alleen als de eigenschappen van de beide ouderdieren inderdaad bij elkaar passen zullen dieren het levenslicht aanschouwen die de toets der kritiek (al dan niet) glansrijk kunnen doorstaan. Het is te eenvoudig om te verwachten dat uit magnifieke ouderdieren automatisch magnifieke jongen tevoorschijn zullen komen, als dat zo zou zijn zou in

tijd van een paar jaar de hobby op zijn of haar platte rug liggen!

Iedere goede vogel kan in de nafok gereproduceerd worden, daarvoor is het bewijs al vaak genoeg geleverd; dat dat al in het eerste jaar verwacht wordt is onzinning. Reproductie van gewenste eigenschappen kan alleen optreden bij de gratie van de partner, hoe beter de partner past bij de ideaalvogel hoe veel eerder de reproductie een feit zal zijn. Deze stelling houdt wel in dat door eenvoudigweg verkeerd te koppelen de reproductie eveneens totaal achterwege kan blijven, kijkend naar de praktijk gebeurt dat nog al eens.

Jaarlijks verwisselen duizenden vogels van eigenaar, in bijna alle gevallen probeert men vogels aan te schaffen die 'beter' zijn dan de eigen vogels. Achteraf bezien blijkt dat stevig tegen te vallen, als dat inderdaad verbetering van het eigen vogelbestand op zou leveren zou dat merkbaar moeten zijn op de tentoonstellingen. Helaas.... Eigenlijk zou je verstomd moeten staan over het feit dat al die van eigenaar verwisselde topvogels nauwelijks het tentoonstellingsbeeld beïnvloeden, wat is er dan met die dieren gebeurd?

Het antwoord op die vraag kan kort zijn, die vogels zijn ofwel verkeerd gepaard ofwel gepaard aan vogels die daar achteraf toch niet voor geschikt waren. Daarmee is meestal het lot van de aanschaf bezegeld, het kostte wel veel maar het valt toch knap tegen, opruimen dus. Zo geraak je in een vicieuze cirkel, er zal weer nieuw materiaal gekocht 'moeten' worden enz. enz. enz. Waar zijn dan de fokkers die (in

ieder geval voor zichzelf) durven te bekennen dat ze het verkeerd gedaan hebben?

Zoals gezegd is iedere vogel te reproduceren, maar niet in één jaar, dat zal altijd tot de uitzonderingen blijven behoren. Als u dan over een goed vogelbestand beschikt en de resultaten daaruit vallen tegen of niet mee, probeer dan eens dezelfde vogels anders te koppelen, fok in de richting van het gewenste ideaalbeeld door de fokparen daarop af te stemmen. Dat heeft verschillende voordelen, het aantal nieuw aan te schaffen vogels vermindert en u gaat steeds beter de genetische eigenschappen van uw eigen vogels kennen en benutten.

Als het hierboven genoemde voor u niet van toepassing is zijn er nog verschillende andere dingen die het begin van het tentoonstellingsseizoen danig in de war kunnen schoppen cq verkrachten, zoals: besmettelijke ziektes - ruiproblemen - voedingsproblemen. Het is ongelooflijk hoe lichtvaardig sommige eigenaars die 'een' ziekte op hun hok hebben daarmee omgaan, in plaats van de ziekte te localiseren wordt door het verkeerde gedrag van de eigenaar de ziekte steeds verder uitgebreid in plaats van ingedamd.

Als uw vogels colibacillosis hebben en u haalt 's morgens gewoon alle voerbakjes uit de broedkooien om ze te vullen om ze vervolgens in willekeurige volgorde weer in de broedkooien te zetten (gevuld), dan bent U bezig het hele hok te besmetten! Datzelfde gebeurt wanneer u er een gewoonte van gemaakt heeft om alle drinkwaterbakjes in één emmer te deponeren teneinde ze te spoelen, als u gevallen van coccidiosis of lankestrellosis op het hok heeft bent U bezig het hele hok daarmee te besmetten!

Maak er een gewoonte van om steeds hetzelfde voerbakje en hetzelfde waterflesje aan steeds dezelfde kooi te hangen, dat verminderd duidelijk infectiekansen. Maak er ook een gewoonte van om drinkwater tenminste éénmaal per dag te verversen, ook al is de fles (of de tank) nog ruim gevuld, zeker als het straks wat warmer wordt neemt de bacteriedruk op het drinkwater enorm toe, met alle nadelige gevolgen van dien. Overdreven zindelijkheid is overdreven, helaas bevindt zich tussen 'pijnlijk schoon' en 'sterk vervuild' een heel groot terrein, ga 'er-gens' in het midden zitten.

ysel

Ruiproblemen en voedingsproblemen zouden best onder één noemer gevangen kunnen worden, slecht ruien is bijna altijd een voederprobleem. Het gemis aan één of enkele belangrijke stoffen in de voeding kan voor vogels enorme problemen opleveren, als u er zelf niet uit kunt komen ga dan eens te rade bij een voedingspecialist of bij een dierenarts; dat is ten allen tijde goedkoper dan het verspelen van een heel hok veelbelovende vogels. Trouwens,

voor uzelf gaat u toch ook naar de dokter als er iets niet in orde is?

De fokkers van roodfactorige kanaries weten maar al te goed dat deze groep een aangepaste voeding nodig heeft om er uit te zien zoals ze er uit kunnen zien; het is vreemd dat velen nog steeds niet door hebben dat het geen enkele zin heeft om bijvoorbeeld een literfls water met kleurstof in een vluchtvoliere te hangen. Vanwege de

(hoge) kosten van de kleurstimulans wordt gewacht tot de fles bijna leeg is dat scheelt weer, nietwaar?

Ja dat scheelt inderdaad, de eerste dag zal de kleurstimulans optimaal werken de tweede dag nog maar voor 60%, de derde dag nog maar voor 35%, vreemd hè dat er een vlekkerige kleur ontstaat. Maak er een gewoonte van om precies genoeg voor één dag aan te maken ook dat scheelt in de kosten maar is vele malen effectiever. Buitendien is water plus kleurstof niets minder gevoelig voor bacteriedruk dan gewoon water.

Er is een heel oud spreekwoord dat zegt 'ALLE BEGIN IS MOEILIJK', dat geldt zeker ook voor de aanvang van het tentoonstellingsseizoen; pas als alle mogelijke obstakels overwonnen zijn zitten de vogels écht op de TT. De aanvang van het seizoen duurt aanmerkelijk langer dan het seizoen zelf, dat houdt in dat er erg veel tijd is om miskleunen te maken maar ook om miskleunen te corrigeren. Naar mate u zorgvuldiger gebruik maakt van de toegemeten tijd hoe beter de resultaten zullen zijn, de tijd gaat snel, gebruik hem wel!

Het kweken met Europese Wildzang vogels

Problemen, problemen.

In een van mijn voorgaande artikelen, heb ik geschreven over: 'problemen bij het kweken met wildzangvogels'. Deze hadden dan betrekking op de verzorging, de voeding, de nestbouw, het broeden, het ringen enz. Natuurlijk kunner er zich nog veel meer problemen voordoen, met name in het kweekseizoen. Ik wil in deze aflevering speciaal aandacht besteden aan feiten, die zeer dikwijls aan de basis liggen van de totale mislukking van de kweek. Over de voeding etc. zal ik het nu eens niet hebben. Er zijn namelijk nog diverse andere oorza-

ken. Hoe is de volière gebouwd, eten de kweekvogels alles (ook dierlijk voedsel), katten, muizen, uilen enz. Het mag genoegzaam bekend zijn, dat (bijna) alles wat ik schrijf, gebaseerd is op jaren ondervinding eigenkweek met Europese wildzangvogels, maar dat ik mij er terdege van bewust ben, dat mijn methode niet alleen de enig juiste is, integendeel, op mijn Dia-lezingen vertel ik ook steeds, dat we altijd iets van elkaar kunnen leren, u van mij en ik van u. En zo hoort het ook. Alles wetters bestaan niet, gelukkig maar.

De bouw van de volière.

Voordat u met de bouw van uw vogelverblijf gaat beginnen, is het aan te bevelen om eerst even bij enkele collega kwekers te gaan kijken, hoe zij hun vogels gehuisvest hebben. Het

loont de moeite en u kunt er altijd iets van leren.

Mogelijke fouten die zij wellicht gemaakt hebben, kunt u dan voorkomen. Alleen één goede raad wil ik u in uw

geheugen prenten. Als u een volière gaat bouwen en u hebt de mogelijkheid, bouw deze dan zo, dat uw vogels kunnen genieten van de ochtendzon. Deze zon is de meest waardevolle er

dijk maar eens hoe de vogels zich daarin koesteren. Tracht daarom van elke onnestraal gebruik te maken.

Wanneer u bewust wilt kweken in uw voliëre, verdeel dit dan in vakken (in compartimenten) en plaats per vak één toppel vogels. Het is handig, wanneer u de tussenschotten demonteerbaar maakt. Dan kunt u deze scheidingswanden na het broedseizoen weghalen, waardoor de vogels dan de hele voliëre tot hun beschikking hebben om te vliegen, wat dan weer de rui ten goede komt. Het is aan te bevelen de achterwand van de voliëre dicht te maken zodat de vogels wat beschermd zijn tegen weer en wind. Wij zitten toch ook niet graag in de tocht.

Maak van uw vogels geen snoepers.

Dat is gemakkelijker gezegd als gedaan zult u denken. Toch is dat niet zo. Velen geven hun vogels te ruim voer. Dat is dan goed fout. De vogels eten dan die zaden die ze het lekkerste vinden op en de rest laten ze liggen. En dan gebeuren er twee dingen. Of het roer dat de volgende dag over is vertwijnt in de vuilniszak, of, en dat is nog veel erger, de volgende dag wordt de roederbak gewoon bijgevuld en het oude zaad, soms vervuild met vogelsoep blijft op de bodem van de voerzak liggen en wat daar de gevolgen van kunnen zijn, dat hoeft ik u vast niet neer te vertellen. Ik wil ze de kost niet geven de vogelbezitters die op deze manier hun vogels verzorgen. Mensen dat is toch allemaal niet nodig, doe dat och niet. Leer uw vogels alles eten. Geef ze net zoveel voer, dat ze de volgende dag bijna alles op hebben gegeten. Laat ze maar een keer wat jonger lijden, dat is de beste manier om de grootste snoepers te dwingen om alles op te eten. Elk voorjaar moet u daar weer opnieuw mee beginnen. Ook wij mensen worden er dagelijks via de media aan herinnerd dat we verstandig en matig moeten eten. Doe dat met uw vogels dan ook maar.

Katten.

Zoals wij van onze vogels houden, zo zijn andere mensen blij met hun (lieve?) poes en dat is ook hun goed recht. Toch is de kat een van de grootste bedreigingen van onze voliërevogels. Daar weet ik wel raad mee, zullen velen onder u denken. En hier moet ik even terugdenken aan hetgeen een spreker op een sportdag vertelde. Hij zei namelijk het volgende: 'Als ik een kat bij mijn voliëre zie, dan plaats ik daar een klepkooi met aas erin. Als de kat dan in de kooi is gelopen, plaats ik

die kooi in een emmer en geef de kat water te drinken.' Ja mensen, dat is natuurlijk een radicale methode, maar zeker niet de goede. Bovendien, als u de kat bemerkt, is vaak het kwaad al geschied. De kat is nu eenmaal van nature een roofdier.

Een humaan afweermiddel is de schrikdraad. U moet er wel voor zorgen dat de lieve kat van de burens, bij het eerste bezoek aan uw voliëre, zodanig schrikt bij het aanraken van de schrikdraad, dat ze in haar hele leven er niet meer aan denkt om in de buurt van uw voliëre te komen. Een kat heeft zeven levens is een oud gezegde, maar één ding staat vast, ze heeft een heilig ontzag voor stroom, hoe laag deze ook is. Voliërevogels die 's nachts bezoek krijgen van katten (ondanks dubbele voliëredraad) zijn vaak verloren voor de kweek. De broedende pop vliegt in

door Wiel Höppener.

paniek van het nest en vindt dit in de duisternis niet meer terug. Het gevolg is dan dat de bebroedde eieren afkoelen en verloren gaan. De niet beter wetende liefhebber gaat dan vaak de oorzaak bij de vogels zoeken, waarbij hij dan al gauw van mening is dat hij slechte kweekvogels heeft.

Als u schrikdraad aan uw voliëre wilt aanbrengen, ga dan niet zelf prutsen, als u daar geen verstand van heeft. Laat dit liever door een vakman doen. Maak nooit iets waar u of uw gezin gevaar mee lopen, de gevolgen kunnen soms onherstelbaar zijn. Schakel uw schrikdraad alleen 's nachts in, dan kan er niemand onverwachts aankomen, behalve de kat van de burens dan en dat is ook de bedoeling.

Muizen.

Iedereen die vogels heeft, heeft ook wel eens kennis gemaakt met deze ongewenste gasten. Al is de fundatie van uw voliëre 1 meter diep in de grond, dan is dit voor u nog geen vrijbrief dat u nooit last van muizen zult hebben. Onlangs heb ik zelf gezien dat een volwassen muis door het vogelgaas heen mijn voliëre binnendrong. Als ik het niet zelf gezien had, zou ik nu nog niet geloven dat dit mogelijk was.

Vooraf in het broedseizoen kan muizenbezoek fataal zijn. De muizen klimmen graag in de struiken en verjagen zo de broedende pop van het nest, met het bekende gevolg. Is een muis gesig-naleerd, dan moet deze zo snel moge-

lijk gevangen worden. Een simpel, goedkoop, maar doelmatig middel, is de gewone muizenval. Alvorens deze te plaatsen, maakt u eerst van een oud stukje vogelgaas, daar een korfje overheen zodat de vogels niet met de val in aanraking kunnen komen. (laat ik op mijn Dia-lezing zien).

Als aas gebruikt u voor de gewone huismuis een stukje kaas of spek, dat met een brandende lucifer een beetje gerookt wordt, een geur waar de muis snel op af komt. Voor de spitsmuis of veldmuis, prikken we een paar zonnebloempitten op de val vast. U kunt ook in plaats van een draadkorfje een oud sigarenkistje het onderste boven in uw voliëre plaatsen met daaronder de muizenval. Maak dan wel een klein gaatje in een voor- of zijkant zodat de muis er gemakkelijk in kan lopen.

Uilen.

Deze nachtroofvogels komen altijd onverwachts en zijn ze eenmaal bij uw voliëre geweest, dan komen ze vaker en dikwijls met fatale afloop voor de voliërevogels. Vergrijp u nooit aan een uil, want het is een beschermde vogel. Dat hoeft ook niet. Ik zal u twee eenvoudige methoden aangeven om deze ongewenste gast bij uw voliëre vandaan te houden.

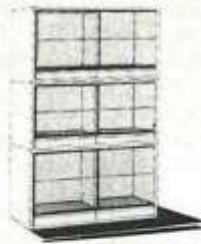
Ten eerste de schrikdraad. Een vogel is geweldig gevoelig voor schrikdraad. Dus boven op uw voliëre schrikdraad maken en zorgen dat deze goed gaard is. Een tweede en veel goedkopere methode.

U plaatst op elke hoek van het dak van uw voliëre een oude melkglazen bol van een plafonier. Des nachts als de maan, de sterren of de straatlantaars schijnen, dan weerkaatst op elke melkglazen lampenbol een lichtpuntje. Geen enkele uil zal het wagen, tussen deze lichtpuntjes neer te strijken. Het klinkt misschien erg ongelofwaardig, maar het is waar. Velen zijn op deze manier van hun uilenplaag verlost. Neem zelf maar de proef op de som. Zelfs mensen van de vogelbescherming waren mij dankbaar voor dit gevaarlose advies. Daar hadden ook zij voordien nog nooit van gehoord.

Mollen.

Ook mollen kunnen wel eens als ongewenste gasten in de voliëre verschijnen. In dit geval is de fundering niet diep genoeg gemaakt. Deze moet minstens zo diep zijn als de dikte van de teelaarde, of zoals de tuinier zegt: twee steken diep, wat ongeveer neerkomt op een halve meter diepte.

Tot de volgende keer.

Eénmalige aanbieding
3 kooien, 6 vakken
afm.: 83 x 40 x 120 cm
Prijs: f. 277,30

NIEUW! GEHU KOOIEN NIEUW!
UNIEK bouwsysteem. In één minuut gemonteerd.
De kooien zijn uit 10 mm. met kunststof beklede plaat opgebouwd en met aluminium afgewerkt.

Vraag documentatie
aan bij:

GEHU
Boomcateweg 10
7442 BH Nijverdal
Tel. 05486-1 61 87

ysel

De noodlottige factor door A. van Barneveld

Misschien dat de titel van dit artikelje wat cru aandoet, maar in sommige gevallen is er helaas wel sprake van. Er is namelijk een factor welke voor sommige kleurslagen werkelijk desastreuze gevolgen kan hebben en vaker dan men vermoedt, door ondeskundigheid, dus ongewild, in een kleurslag wordt ingekweekt. De alom geprezen maar ook verguisde en vaak ongrijpbare blauwfactor, is zo'n noodlottige, althans kan zo'n noodlottige zijn. In de kring van liefhebbers en kwekers van kleurkanaries uit de bruinserie kampt men nogal eens met het feit dat het bruinbezit te minimaal is, zodat op het keurbnefje vaak de term voorkomt: 'Bruinbezit moet voller'.

Om dit euvel op te lossen, en dus dat bruinbezit van die vogel te verbeteren, wordt nogal eens het advies gegeven om of een bruine welke goed bruin is of een groene welke veel te

bruin is, aan te schaffen en daarmee verder te kweken. Het eerste gedeelte van dit advies spreekt voor zich en behoeft geen verdere uitleg. Het tweede gedeelte, het gebruik maken van een te bruine groene man of pop, houdt een risico in. Heel vaak wordt met het binnenhalen van het bruin ook de eventueel aanwezige blauwstructuur binnengehaald en juist deze blauwfactor kan er de oorzaak van zijn dat de vogel als wedstrijdvogel de boot moet missen. Omdat de groene nogal vaak wordt ingezet bij de kweek van staalblauwstructuur, is het eenvoudig om tot de conclusie te komen dat zeer veel groenen eveneens deze blauwstructuur bezitten. Zoals u wellicht weet heeft de blauwfactor een bruinverdringend vermogen en wordt als het ware een deel van het bruin tenietgedaan daardoor. De blauwe schijn brengt een hardere uiting van

de vetstofkleur tweeweg. Kunt u zich voorstellen wat er van uw bruine of zilverbruine kanaries overblijft? Juist ja, beide zullen een te minimaal bruinbezit tonen. De zilverbruine zal op die plaatsen waar de bevedering wat korter is, o.a. op de kop, schouders en stuit, een blauwige indruk maken; bij de bruine zal de gele bijkleur een hardere tint krijgen.

Mocht u van plan zijn om een groene kanarie aan te schaffen, let dan op de vetstofkleur. Als deze vooral op de stuit een harde groenachtige gele kleur toont bedenkt u zich dan twee maal voordat u tot aanschaf overgaat. U zult er uw bruine of zilverbruinen niet mee verbeteren.

G.J. van Gelder bv. Zaandam Holland

VOGELZADEN

130 jaar ervaring in vogelzaden

tel.: 075-311211

Uitsluitend verkrijgbaar in de dierenspeciaalzaak

De /

Kleurkanaries: klassieke kleuren II

door Tom Gruijters

3. Agaat

De agaat kanarie wordt ook wel een verdunde kleurvorm van groen genoemd.

Net als de groene heeft een agaat drie samenstellende kleuren:

zwart, bruin en (licht)geel.

Zwart en bruin worden weer het pigment genoemd, geel de vetstofkleur of bijkleur.

Het **zwart** in de agaat is minder zwart dan het zwart van de groene. We zien dit heel duidelijk in vleugel- en staartpennen als een lichte omzoming. Deze

dient minimaal te zijn, dus niet teveel uitgelopen.

De zwarte streepjes in rugdek en flanken moeten net als bij de groene fijn en smal zijn en goed onderbroken.

Typierend voor de agaat zijn ook de zogenaamde agaatbaardjes: twee pigmentstreepjes, aan weerszijden van de hals.

De hoorndelen (pootjes, nagels, snavel) moeten normaal van kleur zijn (gedekt, hoornkleurig) en vooral éénkleurig.

Het **bruin** in de agaat is minder bruin dan in de groene. De agaat mag trou-

wens bijna geen bruin laten zien. Hoe minder bruin, hoe beter.

Het (licht)geel in de agaat kanarie is net als bij de groene en de bruine de onderliggende grondkleur (vetstofkleur of bijkleur).

De agaat poppen zullen over het algemeen iets beter van kleur zijn; de mannen laten bijna altijd te veel geel zien. Poppen zijn vaak echter te bruin.

De kleuren (licht)zwart, (licht)bruin en (licht)geel zien we samen als een **agaat** kanarie.

Jonge agaat kanaries kunnen we als **nestjong** herkennen aan de lichtere huidskleur en dons, aan de minder zwarte ogen en de hoornkleurige, gedekte hoorndelen.

4. Isabel

De isabel kanarie kan doorgaan voor een verdunde kleuruitgave van een bruine.

De twee samenstellende kleuren van isabel zijn **bruin** en (licht)geel. Bruin is het pigment, geel de vetstofkleur of bijkleur.

Het **bruin** in de isabel is minder bruin dan van een bruine kanarie, een zacht lichtbruin.

Op het rugdek mogen we net als bij de bruine **zo weinig mogelijk bestreping** zien; de isabelkleur moet zo vloeiend mogelijk tot uiting komen.

De hoorndelen (pootjes, nagels en snavel) moeten licht van kleur zijn.

Het (licht)geel in de isabelkanarie is net als bij de groene, de bruine en de agaat de onderliggende grondkleur (vetstofkleur of bijkleur).

De isabelpoppen zijn meestal beter van kleur dan de isabelmannen; deze zijn te streperig en laten te veel geel zien.

De kleuren (licht)bruin en (licht)geel zien we samen als een **isabel** kanarie.

Jonge isabel kanaries kunnen we als **nestjong** herkennen aan de lichte huidskleur en dons, isabelrode ogen en lichte hoorndelen.

AGAAT, NIET INTENSIEF

Een foto, die de eigenschappen van deze kleurslag slecht weergeeft, de vogel lijkt op een pastel. De bevedering is typisch voor een schimmelvogel. De grondkleur verraadt weer de oranjefaktor.

Hoe vogels ademen

Prof. Dr. Anthonie Stolk

met illustratie van de schrijver

De ademhaling van de vogels is een wonder op zichzelf. Daar het hier vliegende dieren betreft, moet die intensief zijn en nu treft het wel heel slecht dat juist voor het vliegen zo'n krachtige ademhaling is vereist, krachtiger bijvoorbeeld dan voor lopen en zwemmen het geval is. Dat hier een oplossing gevonden werd, is kort en goed fenomenaal, want laten wij niet vergeten welke prestaties hier in het geding zijn.

In volle rust haalt de duif 25 tot 30 maal per minuut adem, de kleine kolibri zelfs 290 maal. Met zijn 16 maal per minuut blijkt de mens eigenlijk maar een armzalig wezen te zijn, niet in staat tot werkelijk grote prestaties. Een vliegende duif brengt het tot 450 ademhalingsbewegingen per minuut. Uitgaande van de cijfers van de duif zou de vliegende kolibri boven de 3, ja zelfs boven de 4000 vleugelslagen per minuut moeten hebben. Is de snelheid van de ademhaling echter ook hier met de snelheid van de vleugelslag gecorreleerd, dan zal het aantal ademhalingsbewegingen per minuut nog altijd boven de 2000 moeten liggen: een onvoorstelbare prestatie, die ons aan het vleugeltrillen van insecten doet denken. Dit alles werd mogelijk gemaakt door een doelmatig ademluchttransport, waarbij het ingenieuze apparaat van het luchtzakken-systeem wel het meest effectief is.

Die luchtzakken zijn hulporganen van de longen en men zou hen als een opslagplaats voor lucht kunnen beschouwen. Het soortelijk gewicht van de vogel wordt er daadwerkelijk door verkleind en ze blijken ook als inwendig koelsysteem een bepaalde rol te spelen.

Dit is werkelijk het ei van Columbus en blijkt in technisch opzicht vrijwel niet voor verbetering vatbaar te zijn. Eén paar luchtzakken treft men in het onderlichaam aan, twee paar meer naar voren. Een ongepaarde luchtzak die bij het embryo nog uit twee delen bestaat, blijkt zich onder de sleutelbeenderen te bevinden. Een vertakking hiervan is onder elk schouderblad gelegen en ook in de okselstreek wordt links en rechts een vertakking gezien. Tenslotte ligt er rechts en links en de halsstreek een andere zijtak.

De longen van de vogels zijn maar klein (gewichtsbeparing in verband met het vliegen), terwijl ze juist met het oog op dit vliegen eigenlijk extra groot zouden moeten zijn. Sponsachtig zijn ze, roze van kleur en ter weerszijden van de wervelkolom tegen de ribben gelegen. Genoemde luchtzakken gaan van de longen uit, hebben een ingewikkelde bouw, dringen zich in vrijwel alle delen van het lichaam en laten zo goed als geen enkele ruimte tussen de andere organen onbenut. Oppervlakkig beschouwd zou men die vliezige, dunwandige blazen met zeepbellen kunnen vergelijken.

Nu blijkt bij de mens en de gewervelde dieren de lucht door luchtpijpvertakkingen (**bronchiën** genoemd, bij ontsteking **Bronchitis**) de longen binnen te gaan om uiteindelijk langs dezelfde weg weer naar buiten te komen. Bij dit eenvoudige, weinig werkzame systeem kan de mens slechts van een kleine hoeveelheid zuurstof die aanwezig is in de ingeademde lucht, profiteren. Dit systeem waarbij steeds een hoeveelheid lucht ongebruikt in de longen achter moet blijven, is voor de vogels kort en goed onvoldoende. In het vogellichaam is met het oog daarop een beter systeem tot ontwikkeling kunnen komen, waarbij de bronchiën regelrecht naar de luchtzakken in het onderlichaam gaan.

Nu heeft elke bronchus wel een zijtak die naar het daar voor gelegen paar luchtzakken gaat. Het systeem blijkt nog ingewikkelder te zijn doordat vanuit het hoofdkanaal van elke bronchus kleinere buizen naar rug- en buikzijde gaan. Nog kleinere buizen gaan vandaar in alle richtingen uit, zodat goed beschouwd eigenlijk alles met alles in contact staat. Elke bronchus blijkt bij

het binnendringen in de long een drietal takken te vormen: naar de luchtzakken in het voorste deel van de lichaamsholte allereerst, alsmede naar de luchtzakken tussen de sleutelbeenderen en in de halsstreek. Hiervan uit blijken zich extra luchtholten in het opperarmbeen en in andere holle beenderen uit te strekken.

Tot zover het luchtbuizensysteem en dan nu het bloedvaatstelsel. De longslagader (komend van de rechter kamer van het hart) vormt steeds kleinere bloedvaatjes, die tenslotte in de longader blijken saam te komen. Na de inademing wordt de lucht (althans een gedeelte daarvan) door de luchtbuises over de longen verdeeld. De uitwisseling vindt nu plaats tussen de fijnste bloedvaatvertakkingen en genoemde buises, die tot een ingewikkeld geheel zijn vergroeid om zo nauw mogelijk met elkaar in contact te kunnen komen. Koolzuurgas wordt af-, zuurstof aangevoerd, waarna het bloed via de longader naar de linker boezem van het hart terug kan keren. De kern van de hele zaak is dat de vogel om zo te zeggen dubbel ademhaalt: uit de in éénmaal ingeademde lucht wordt eigenlijk twee maal zuurstof gehaald. Als gevolg hiervan is er hier geen ongebruikte lucht zoals dit bij de mens en de gewervelde dieren het geval is. Dit wordt bereikt door de grootste hoeveelheid van de ingeademde lucht onmiddellijk naar de luchtzakken door te laten gaan. De in de luchtzakken als in een reservoir bewaarde lucht, gaat bij de uitademing door de longen terug, waar dan opnieuw zuurstof kan worden opgenomen en koolzuur afgevoerd. Een geniaal systeem, als het door mensenhand tot stand zou zijn gekomen. Nu dit door aanpassing en selectie in de loop der tijden is ontstaan, waarbij elke nieuwe vinding op zijn bruikbaarheid werd getoetst om als gevolg daarvan geperfectioneerd of afgekeurd te worden, kan men dit eigenlijk toch moeilijk anders denken.

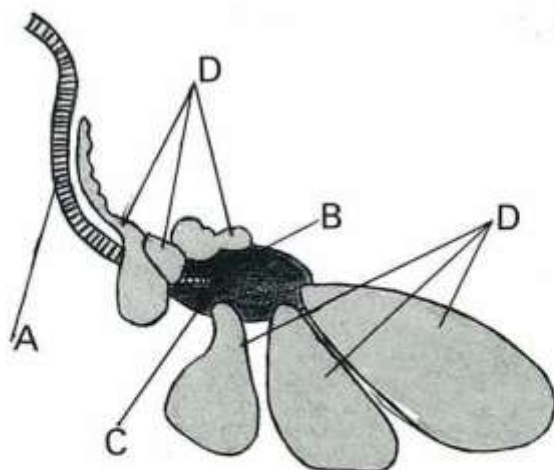
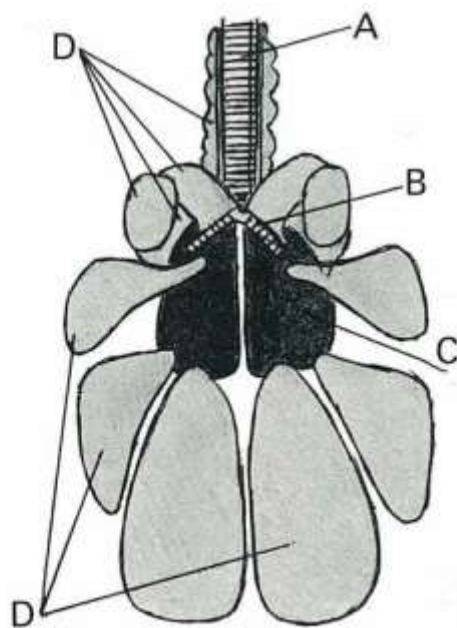
Bepaalde duikende vogelsoorten (de kuifeend **Aythya fuligula** bijvoorbeeld, alsmede de brilduiker **Bucephala clangula**, de duikers van het geslacht **Clymbus**, de futen van het geslacht **Podiceps** en de aalschovers van het geslacht **Phalacrocorax** bijvoorbeeld) hebben het in dit opzicht nog verder gebracht. Ze weten van de lucht nog beter te profiteren door deze onder water verschillende malen van de luchtzakken naar de longen te doen gaan. Op die manier wordt nog meer zuurstof opgenomen en wordt een maximaal profijt bereikt.

ier ziet men wel hoe ver de levende atuur kan gaan, als voor vrijwel onoverkomelijke problemen een oplossing moet worden gezocht. De voor een liegend dier vereiste kleine lichte lonen blijken met enig kunst- en liegwerk bruikbaar te zijn dan de rote zware longen, waar de andere ewerfelde dieren en de mens het oodgedwongen mee moeten doen. ovdien blijkt ook hier weer het mes an twee kanten te snijden. De voor de demhaling noodzakelijke luchtzakken elen ook een rol bij de afkoeling van et dier. Voor dieren met een hoge erbranding en als gevolg daarvan een oge lichaamstemperatuur (gewoonlijk

41 graden Celsius, de gierzwaiuw *Apus apus* tot ongeveer 45 graden Celsius) is dit uiteraard een levensgroot probleem. Bij de afvoer van de overtollige warmte blijken de luchtzakken een belangrijke rol te spelen. De mens en de zoogdieren doen dit met de hulp van de fijnste bloedvaten van de huid, de zogenaamde **haarvaten**. Al naar gelang de omgevingstemperatuur kunnen deze verwijden of vernauwen. De warmte-uitstraling wordt bij warm weer ondersteund door de afkoelende werking van de zweetveramping. Deze techniek van warmte-afvoer blijkt bij vogels absoluut niet mogelijk te zijn, daar zweetklieren in de huid ontbre-

ken. Hebben hier immers geen enkele zin, want het verenkleed vormt zo'n uitstekende warmte-isolator, dat geproduceerd zweet toch niet zou worden verdampt. Hondien die ook niet over grote aantallen zweetklieren kunnen beschikken, hijgen bij warm weer en dit doen ook de vogels. De overtollige warmte kan dan door het slijmvlies van mondholte en longen worden afgevoerd, want dit zijn immers de enige bruikbare oppervlakken die in contact met de buitenwereld staan. De longzakken met hun grote hoeveelheid lucht blijken hierbij ook te helpen.

Het vliegvermogen van de vogels brengt voor de lichaamsbouw nog een handicap met zich mee. Daarvoor is immers een stevige borstkas vereist, die zo gering mogelijke bewegingen moet vertonen. Een behoorlijk bewegende borstkas zoals die bij mens en zoogdieren wordt gezien, kan bij vogels in het geheel niet in aanmerking komen. Vandaar dat hier naar een totaal ander systeem moest worden gezocht. Bij de rustende vogel wordt de lucht in de longen gebracht door de borst- en lichaamsholte, waarin respectievelijk de longen en de grote luchtzakken gelegen zijn, enigszins te vergroten. Een ingewikkeld spierapparaat blijkt dit door samentrekking van de spieren mogelijk te maken. Verslapping van die spieren heeft uitdrijving van de lucht tot gevolg. Die spierbewegingen blijken bij de slagvlucht volautomatisch plaats te vinden. In het algemeen kan men zeggen dat de luchtverversing synchroon loopt met de open neerslag van de vleugels. Door de neerslag wordt een druk op het borstbeen uitgeoefend en de uitademing is hiervan het direkt gevolg. Van de adembewegingen blijkt de uitademing bij vogels de meest werkzame en de belangrijkste aktie te zijn. In verband met hun hoge stofwisseling en grote aktiviteit hebben vogels grote hoeveelheden zuurstof nodig. Geen wonder dan ook dat het ademhalingsapparaat zo ingewikkeld moet zijn, dat eigenlijk geen diersoort in de groep van de gewerfelde dieren en de mens hen in dit opzicht kan evenaren.

Illustraties

1. Luchtzakensysteem van de duif (onderaanzicht), waarbij de onderlinge ligging van de luchtzakken is aangegeven. a. luchtpijp, b. bronchus, c. long, d. luchtzakken. 2. Idem, zijaanzicht. a. luchtpijp, b. bronchus, c. long, d. luchtzakken.

De waterspreeuw

Tekst: Meindert de Jong
Foto: P. Podpera

De waterspreeuw (*Cinclus cinclus*) is een flink uit de kluiten gewassen vogel, ongeveer zo groot als een gewone spreeuw, misschien 1 à 2 cm kleiner. Hij heeft het postuur van een winterkoning en draagt zijn betrekkelijk korte staart ook vrijwel verticaal. Het donkerbruin domineert in het verenkleed, maar de onderborst en buik zijn meer roestkleurig. Erg opvallend is de witte 'bef', gevormd door de kin, keel en een deel van de borst. Het dier staat stevig op zijn lange poten.

Vogel van snelstromend water

De waterspreeuw heeft als biotoop snelstromende rivieren en beken, watervallen en dergelijke. Aangezien die in ons land nu niet bepaald 'voor het opscheppen' liggen, zal de waterspreeuw hier niet gauw tot broeden komen, ofschoon er wel enige broedgevallen bekend zijn. Buiten de broedtijd leeft deze vogel volkomen solitair, d.w.z. dat hij het liefst alleen is. Vertoeft men toevallig op een plek waar de 'waterlijster' domicilie heeft, dan kan men hem op een steen in het water zien zitten, waar hij 'diepe kniebuigingen' maakt. Ook 'knipooft' hij voort-

durend; het is net of flitst er een lichtje aan! Dit wordt veroorzaakt door de witte oogleden. De waterspreeuw is, hoe wel hij geen span- of zwemvliezer heeft, een uitstekend zwemmer. Nu er dan zwemt hij een eindje aan de oppervlakte om dan ineens onder te duiken. De poten bewegen zich zeer snel, want ze ondervinden immers nauwelijks weerstand. Onder water worden ook de vleugeltjes gebruikt en hoel De vogel vliegt als het ware onder water en ook kan hij over de bodem lopen, waar allerlei waterdiertjes en zelfs minuscule visjes worden gepakt. Hij moet echter wel naar boven komen om de bui in te slikken en neemt daartoe plaat op een verhoging, die boven water uitsteekt. De onverteerbare delen worden later als braakballen uitgespuwd. Gewoonlijk duikt of loopt de waterspreeuw niet dieper het water in dan zo'n 25-30 cm, maar er zijn diepten geregistreerd van meer dan een meter. Vanaf de bodem kan de vogel door het water omhoog schieten en zo onmiddellijk wegvliegen.

Nest soms achter waterval

Het nest heeft de vorm van een oventje met een ingang aan de zijkant en een dakje er boven. De wieg wordt gemaakt van mos, grassen, stengeltjes en dergelijke, binnenkant wordt bekleed met dor eike- of beukeblad. Zo'n nest moet men zoeken in de buurt van watervallen, stuwdammen, watermolens enz., in beverholten en gaten, onder boomwortels, onder bruggen en dergelijke. Soms bevindt de wieg zich achter een waterval en is de vogel bij het af- en aanvliegen genoodzaakt daar door het vallende water te 'zweirvliegen'. Ook het kroost kent geen wintervrees: vaak kunnen de jongen eerder zwemmen dan vliegen! Een volle dig legsel bestaat uit 4-7 witte eieren die uitsluitend door het vrouwtje worden uitgebroed. Dit duurt twee weken en de jeugd vliegt uit na tweeëneenhalve week. Niet zelden worden twee of zelfs drie broedsels grootgebracht.

Zang als winterkoning

De zang heeft veel weg van het monotone liedje van onze winterkoning, maar dan aanmerkelijk harder. Als de vogel laag over het water wegsnort hoort men soms zoiets als 'zrrrr', 'zrrrb', 'zit-zit' of 'klink', maar u weet het: geluiden op papier weergegeven is erg moeilijk.

Tekst: E.M. Wessels
Foto: C. Scholtz/v.'t Hart

Bengaalse pitta

(*Pitta brachyura*)

Deze pitta, ook wel genoemd Bengaalse- of Negenkleurige pitta, is een van de vele pitta- of grondlijstersoorten afkomstig uit Z.O. Azië, de Indonesische eilanden en Japan. Hun biotoop is het vochtige tropische oerwoud, waar ze leven op de grond, want vliegen doen ze maar zelden. Ze bewegen zich voort op een lijsterachtige manier met grote sprongen of zeer snel lopend; vandaar de naam 'grondlijsters'. Hun voedsel vinden ze op de met een dikke laag humus bedekte bodem, allerlei insecten, als wormen, termieten enz. halen ze tussen de dikke laag afgevallen en verrot blad vandaan.

Reeds zo al zo'n honderd jaar geleden werden ingevoerd, allereerst in Engeland en later ook in Duitsland, zijn het toch nooit vogels geweest die in grote aantallen in West-Europa binnenkwamen. Als er per transport enige tientallen werden geïmporteerd was het heel veel.

Er zijn maar weinig liefhebbers, die deze vogels dan ook in hun collectie hebben, vooral ook daar deze vogels wat verzorging en voeding betreft tot de moeilijkste insectenetters behoren die er zijn.

Er wordt in de ornithologische literatuur wel anders over gesproken, nl. dat ze zeer goed te houden zijn, maar mijn mening is dit niet.

Allereerst moeten we beschikken over een goed begroeide volière met een zeer zachte bodembedekking van fijne turf en veel oud blad, wat altijd zeer vochtig gehouden moet worden. Ten tweede het voedsel, dat vooral in het begin uit levende insecten en wormen moet bestaan. Vooral bij oudere vogels is het zeer moeilijk ze te wennen aan universeelvoer en dergelijke. U ziet het is niet zo eenvoudig als wel gezegd wordt.

Indien deze vogels gehouden worden in een normale volière met harde bodembedekking krijgen ze pootgebrekken, wat onherroepelijk de dood tot gevolg heeft. Ook het voer dat wij de meeste insectenetters voorzetten, en waarop er vele goed te houden zijn, als universeelvoer, eventueel aangevuld met hardgekookt ei, wat rauw vlees enz. is voor Pitta's beslist onvoldoende.

Hele jonge vogels zijn op den duur hieraan nog wel te wennen. Daarbij moeten ze ook bezig gehouden worden, ze moeten hun voedsel op de grond zelf opscharrelen, en beter niet uit een bakje gevoerd worden. Over het algemeen zijn het rustige en stille vogels, die graag wegkruipen tussen de dichte beplanting. Broedresultaten in Nederland zijn mij niet bekend, in het buitenland is er wel een heel enkele

maal met deze soorten vogels gebroed, maar mijns inziens zijn het over het geheel toevalligheden geweest.

Zoals ik al vermeld heb, zijn deze vogels altijd al in zeer kleine hoeveelheden ingevoerd, binnenkort zal dat geheel afgelopen zijn, als er uitvoering gegeven wordt aan de Wet op bescherming van bedreigde uitheemse diersoorten. In deze wet worden ook een groot aantal vogels (de meeste soorten zijn voor onze liefhebberij van geen belang) als beschermde soort aangerekend, en mogen dan niet meer worden ingevoerd.

Ook de meeste Pitta's, waaronder de Bengaalse, worden als beschermde vogels beschouwd. Alleen in dieren- en vogelparken zullen ze dan nog te zien zijn. Ik geloof niet dat dit een verlies is voor onze liefhebberij, temeer daar er maar heel, heel weinig bij de liefhebbers aanwezig zijn geweest, en ze nooit lang in gevangenschap gehouden kunnen worden. Er blijven nog genoeg andere soorten, en ook heel mooie en interessante, over, waar we met zijn allen aan moeten werken om er mede te kweken en ze zodoende te behouden voor de liefhebberij.

STOF, STANK en BAKTERIE

vernietigt U met een
**ELEKTRONISCHE
LUCHTREINIGER**

Het verbetert het zuur-
stofgehalte in bloed en
longen.
(Ook voor de mens).

SPECIALE AANBIEDING MINUS 15%

type 1 voor 50 m³ Nú f. 242,50

type 2 voor 100 m³ Nú f. 361,25

type 4 voor 45 m³ Nú f. 280,50

dit is inclusief 1 element.

type 4 is uit te breiden op de kast met
maximaal 12 elementen ieder voor 45 m³.

type 5 losse elementen Nú f. 67,00

Gratis thuisbezorging. 5 jaar garantie.

**BESTEL NÚ PER TELEFOON 01807-18912
OF VUL DE BON IN?**

WOLRO-Luchtreiniging

SMERENBURG 47
2931 RB KRIMPEN A/D LEK
TEL. (01807) 1 89 12
(iedere avond tot 22.00 uur
en op zaterdag tot 17.00 uur).

Stuur ons een schets of tekening van uw hok en wij
maken u kosteloos een offerte voor uw ruimte.

VLIEGENDE INSEKTE

Zoals muggen, motten en andere vliegende
insekten vernietigt U met een
ELEKTRONISCHE INSEKTE

Vliegende insecten zijn ziekten over-
brengers en plagen U en Uw vogels.
Door uitstraling van Ultravioletlicht
worden de insecten aangetrokken en
opweg naar de lamp vliegen ze onder
stroom staande grill in de kast waar-
door ze vernietigd worden. Zonder gif.

type 1 voor 15 m² van f. 124,- voor f. 99,-

type 2 voor 50 m² van f. 154,- voor f. 139,-

type 3 voor 130 m² van f. 279,- voor f. 249,-

Verzendkosten f. 9,75

BON

Naam: _____

Adres: _____

Postcode: _____

Plaats: _____

Wenst te ontvangen:

● type Luchtreiniger: _____ of

● type Insektendoder: _____

Prijs: _____ Stuks: _____

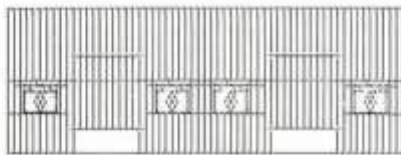
_____ stuks uitgebreide brochures

SPECIALITEITEN

- Het Faunakunststof bouwpakket, geschikt voor alle
mogelijke doeleinden, zoals broedkooi en vluchtkooi.

80 x 30 BESTELNUMMER 214.2

- Voorfronten in verschillende
standaardmaten en variëteiten,
o.a. tentoonstellingsfronten.

- Flessenhouder geheel uit kunststof met glazen 1 literpot
Geschikt voor water en zaad.
Elektrisch verwarmd. Dus 3 mogelijkheden in één!!!

Catalogus en prijslijst op aanvraag. f. 2,50 Aan geldige postzegels bijsluiten.

„Onze artikelen zijn verkrijgbaar bij iedere goede speciaalzaak,
waar niet, informeer op onze fabriek”.

metaalwaren b.v.

Hoofdstraat 138a - 5171 DH Kaatsheuvel - Telefoon 04167-7 41 14

In MEI leggen alle Vogels een EI!

– Oké, maar waarom juist dán? –

Dat menig langer-dan-vandaag-meelopende Lezer(es) niet eens op die stomme vraag zal ingaan omdat hij/zij dat antwoord al jaren kent, kan de schrijver van dit stukje zich best voorstellen! Maar in alle bescheidenheid vraagt hij zich toch ook af of soms juist het overbekende dubbele antwoord bij die ervarene of belezen Abonné(s) weer andere vragen zal oproepen...

Tot de beginner – doordat het daglicht van de kortste dag dus van 21 december af per dag in minuten langer wordt, wordt ook tegelijk via het (dat opvangende) oog de geslachtsklier als 't ware wakker gepord en aan het werk gezet. Wetenschappelijke dure woorden omzeilend moet toch – om de simpele reden dat daar geen spreektaalterm voor bestaat als pak weg Vogelkennis voor Ornithologie of K'nariet in plaats van *Serinus canarius* – wel even gezegd worden, dat dit klierje dan hormoon gaat afscheiden. En deze stof is 't, die de mannelijke zowel als t.w. vrouwelijke organen aan de gang maakt en, gedurende de saaie, taaië dagen of weken, gespenseerd aan het broeden aan het werk houdt.

Nu weet men dat niet eens zó lang, de hormonenleer is vrij jong en, vraag 't uw dokter maar, nog niet voor 100% uitgedokterd. Hoewel geen domoren verwarren nu nog bijv. hoegenaamd niet in dieren geïnteresseerde (zaken) mensen het begrip stofwisseling met stoelgang, en over interne secretie hoef je als sériëus kweker met die op ander gebied deskundigen al helemaal niet te beginnen. Nooit van gehoord geen flauw benul. Nu was die zg. ultraviolette bestraling al 'n tijdje op papier prima uitgekend maar volgens de massa 'nog lang niet bewezen'. We spreken als niet één van de jongsten van de volgende, vóór de oorlog genomen proef. In Canada werden in de maand november twee grote buitenvolières elk bevolkt met 100 vinken, honderd en geen 23 stuks of 138 exemplaren om straks het resultaat in procenten te kunnen uitdrukken. Zou die voorliefde voor het 10tallig steisel hieruit voortkomen, dat we 10 vingers hebben waar je, zoals dat heet, alles op kunt natellen? In de ene als proefvolière werden elektrische lampen aangebracht, welke dadelijk na zonsondergang aangingen, en elke dag 5 minuten langer aanbleven. Daardoor 'werd' 't voorjaar schoon 't nog altijd november als de beruchte donkere dagen vóór kerstmis was! Welnu, 't was intussen nauwelijks januari geworden of de zg. belichte groep werd of was al broedrijp. Daarnaast was deze in december reeds aan het zingen geslagen, terwijl de onverlichte zogeheten controle-groep nog kik gaf en trouwens de hele

verdere winter in letterlijke zin geen bek open deed. Achteraf kwam aan het 'licht' dat de Japanners die truc of foef al eeuwen kennen; daar zet men de kooi na het invallen van de winterse duisternis dagelijks 3 uur in 'n verlichte ruimte waardoor de Jappen niet tot de lente van muziek verstoken blijven maar hun vogels al in januari kunnen 'aanzetten'. Voor de goede orde moet de Lezer(es) beseffen, dat 't bij deze Canadese proefneming geen kwestie was van *tegelijk warmte* want beide volières stonden ijskoud in de openlucht waarnaast 't toevallig ook nog eens 'n strenge winter was. Aangezien één zwaluw nog geen zomer inluidt, nam men gewetensvol nog soortgelijke proeven met mussen, kanaries, spreeuwen en eenden – met als te voorzien – eendere uitkomsten en percentages. Nog niet geheel overtuigd, experimenteerden anderen met zoogdieren als fret en muis en voor de koudbloedigen met kikkers, alsmaar met dezelfde slot-som: 't zijn de lampen die 't 'm doen; dus het meerdere licht. Een nevenexperiment met fretjes als roof- en de

muisjes als knaagdier, wier kooi door die te overdekken donker gehouden werd, toonde aan, dat zij wijl ze geen licht kregen pas veel later bronstig werden en af en toe zelfs helemaal niet. Met de totaal geen daglicht velende mol zat en zit men even te tobben en wordt aangenomen dat er in dit (uitzonderings)geval een ander genre prikkel in het spel moet zijn. 't Zou te ver voeren en de doorsnee kweekt toch geen

trekvoegsoorten om aan te stippen, dat zich 'n ongeveer gelijk hormonaal proces afspeelt bij het eerst naar het zuiden wegwillen en vandaar daarna hoognodig retour noordwaarts 'moeten'. In deze tijd zou zo'n onderzoek met als boven 200 vinken maar weggegooid

geid zijn want wie zelfs de verstokte stedeling, die 't vanuit zijn wagen of vanaf de trein ziet, kent niet de 's avonds verlichte kippenhokken.? Daarom over naar het tweeledige antwoord op die bewuste vraag – waarom in het voorjaar? Het verstandelijk, het zg. teleologische d.w.z. *doel-aanvoerende* antwoord luidt: – omdat dan de jongen 'n zomer met volop zonlicht en voedsel plus een vruchten- of granenrijke herfst tegemoet gaan vóór de winterarmoede en -beproeving aanbreekt waartegen de jonge generatie dan bestand moet zijn enz. etc. Een tweede repliek is echter noodzakelijk: het langer wordende daglicht veroorzaakt hormonale activiteiten, waaruit dan automatisch nageslacht 'veroorzaakt' wordt. De ene uitleg is van lichamelijke en scheikundige aard, met name in het voorbeeld van de lichamelijke uitwerking van licht op oog en hormonenproductie – het andere is functioneel en doelgericht. Laten we evenwel niet te gek dromeng of wijsgerig gaan doen want daar is het leven én te hard én te kort voor; wat we beogen is dié doorzetters, die van als ónteelbaar beschouwde soorten toch maar met geduld en toewijding jongen 'trekken' eraan herinneren wat belichting vermag! Sommigen zoeken 't namelijk wat eenzijdig in het voer, in dus vitaminetoevoeding, en anderen staren wat strak naar de vooral de natuur nabootsende huisvesting. Van deze gelegenheid wordt gebruikgemaakt om op te biechten met welk een jaloerse bewondering we telkens van zo'n met succes beloond engelengeduld opkijken! We hopen met z'n allen er nog dikwijls over te mogen lezen.

J. de Jong

De
Lezer

De Gordelgrasvink

(*Poephila cincta*)

Deze Australische prachtvink is zo bekend, dat een beschrijving achterwege gelaten kan worden, bovendien de foto's spreken voor zich. Voordat ik over de mutanten praat, zullen we de wildvorm even nader bekijken.

De gordelgrasvink komt in enkele ondersoorten voor in Noordoost Australië. De *P. c. cincta* is gelijk aan de nominaatvorm en komt voor in Nieuw-zuid Wales tot Inkermann-Townsville. Verder onderscheiden we *P. c. atropygiales*, voorkomend in Noordelijk Queensland, behalve in het noorden van het Kaap York-schiereiland. Deze ondersoort, bij ons beter bekend als Diggles grasvink, vermengt zich tussen Normanton-Cairn en Inkermann-Townsville met de nominaatvorm. Ze onderscheiden zich door hun zwarte stuitkleur en heldere bruine kleur van de nominaatvorm, die een witte stuit heeft. Ook een zwarte stuit heeft het ras *P. c. nigritecta* met een diepere bruine tint, zonder roze of gele gloed. Dit ras komt uitsluitend voor op het Noordelijk Kaap York-schiereiland. In onze hokken komt de witsluit het meest voor. Dit is een algemeen voorkomende vogel, die vrij gemakkelijk te verzorgen en te kweken is. Ze zijn prima in conditie te houden met het gewone tropenmengsel, aangevuld met onkruidzaad, wat eivoer, een stengeltje trosgierst en af en toe een meelworm. Met jonge, net zelfstandige vogels is het oppassen gebleden als we groenvoer en kiemzaad verstrekken. Hier krijgen ze gegarandeerd ingewandstoornissen van. Bij het laten wennen aan droogzaad, als ze zelfstandig zijn, kan men mijns inziens veel beter tros-

gierst gebruiken. Dit geldt overigens voor alle Australische prachtvinken.

Ze gaan in volières tot in kleine broedkooien goed tot broeden over. Het grootbrengen geeft wel eens problemen, maar men kan altijd meeuwtjes inschakelen (als u dat zou willen!).

Het popje is met enige ervaring wel van de man te onderscheiden; een man heeft een meer lichtgrijze kopkleur, bij de pop is het kopje meer donkergrijs. Ook de bef is bij een popje minder peervormig dan bij een man. Doordat deze vogels vrij goed te kwe-

ken zijn en er grote aantallen gekweekt worden, kunnen mutanten niet uitblijven.

Zo werd in 1977 bij Dhr. van Schayk, wonende in Oss, een mutant geboren die geheel crèmewit was en waarbij de zwarte patroontekeningen lichtbruin waren geworden en de snavel en de ogen rood. (Nadere informatie kunt u vinden in 'Onze Vogels', 1979, blz. 215) De nateelt van deze vogels is inmiddels bij enkele andere kwekers terecht gekomen. Deze vogel wordt op het ogenblik wit genoemd.

Hier ben ik het niet mee eens, om de eenvoudige reden dat de vogel niet wit is. Ik denk dat we, gezien de rode ogen, met een satinet of ino mutant te maken hebben. Dit moet door vederstructuuronderzoek vastgesteld worden.

Tot dit bekend is, stel ik voor de vogel zolang ino te noemen. De vererving staat wel vast en deze is geslachtsgebonden, wat de volgende paringsmogelijkheden met uitkomsten biedt.

paring 1:

Ino × Ino
geeft als uitkomst
100% Ino

Deze paring zou ik u nog niet willen aanraden, om de reden dat de Ino nog erg in familieverband is gekweekt. De paring zou een vrij zwakke vogel opleveren, waarbij ik blindheid niet uitsluit.

paring 2:

Wildvorm/split × Ino
geeft als uitkomst
25% Ino mannen
25% Wildvorm mannen/Ino
25% Ino poppen
25% Wildvorm poppen

paring 3:

Ino × Wildvorm
geeft als uitkomst
50% Wildvorm mannen/Ino
50% Ino poppen

paring 4:

Wildvorm × Ino
geeft als uitkomst
50% Wildvorm mannen/Ino
50% Wildvorm poppen

paring 5:

Wildvorm/Ino × Wildkleur
geeft als uitkomst
25% Wildvorm mannen
25% Wildvorm mannen/Ino
25% Wildvorm poppen
25% Ino poppen

Paring 2 is de beste paring met zowel Ino mannen en poppen.

Paring 3 is ook een zeer goede paring met als voordelen, dat men een geheel onverwante pop kan inschakelen.

De geboren vogels zijn meteen op het geslacht te herkennen. Het enige nadeel is dat men geen Ino mannen kweekt.

Paring 4 heeft als voordeel dat we een geheel onverwante man kunnen gebruiken om split mannen te kweken.

Paring 5 is een paring met zowel vooral nadelen. Een voordeel is dat men hieruit de sterkste Ino poppen kweekt. De mannen hieruit zijn op kleur te herkennen welke split of niet split zijn, maar men heeft geen 100% zekerheid over het split zijn.

Nog een belangrijk iets is dat er geen split poppen kunnen zijn. Momenteel pas ik paring 4 toe en tweemaal paring 5, met als doel om uit de geheel onverwante vogels split mannen te kweken om er een gezonde forsere stam mee op te bouwen. De reeds geboren Ino poppen zijn mooi meegenomen. Met als voorbeeld van hoe het niet moet, noem ik de Isabel spitsstaart, want daar is niet veel bijzonders meer van over.

De Ino spitsstaart zal ook wel niet lang op zich laten wachten; deze is door de Ino gordel in te kruisen vrij gemakkelijk te realiseren. Op dit moment zijn er

ook Isabel gordels die op de omgekeerde manier gekweekt zijn.

Bij de aankoop van deze vogels letten we er wel op dat de staart niet te lange verlengde staartpennen vertoont; dit duidt op rasonzuiverheid.

Als u zelf een mutatie wilt overbrengen, kweek dan niet teveel bastaarden. In feite heeft u er aan één genoeg, want de overtollige bastaarden belanden in de handel. Dit kan weer leiden tot een groot aantal rasonzuivere vogels bij de minder ervaren kweker, met de nodige teleurstellingen vandien.

Mocht u met deze Ino gordels gaan kweken, probeer dan deze mooie mutatie zodanig in te kweken dat die vogels ook het woord prachtvink waard zijn.

geraadpleegde literatuur: Prachtvinken – Franz Robiller.
(inlichtingen dia-avond: 01608-33466)
Tekst: C. v.d. Borst.

De

Populaire Surinaamse zangvogels

Het artikel van de heer P.J. Nicolaas in onze vogels no 1 1983 over de *Sporophila peruviana* (het perupaapje) en mijn bezoek aan Vogel '83 te Breda hebben mij ertoe aangezet wat over de Surinaamse zangvogels te schrijven. Op vogeltentoonstellingen zie ik vaak Surinaamse zangvogels, die veelal onopvallend tussen andere zang- en tropische vogels zijn opgesteld, dat zelfs de kenners deze vogels over het hoofd zien. In Amsterdam bijvoorbeeld komen op een warme zomerdag vrijwel in alle buurten Surinaamse zangvogels horen fluiten. Ik heb er zelf acht en in mijn directe omgeving ken ik nog eens mensen die samen 23 van deze zangers in huis hebben. Ik hoop dat dit artikeltje vooral de ervaren kwekers (en daar hebbe: we er gelukkig veel van in Nederland) zal aansporen eens eindelijk met Surinaamse zangvogel te gaan 'experimenteren'.

Surinaamse vogels worden veelal afzonderlijk gehouden, dus elke vogel in een apart kooitje; immers ze worden als zangvogels gehouden.

Poppen hebben geen handelswaarde. Naar mijn weten zijn alle vogels, die zowel in Nederland als in Suriname in kooien worden gehouden in het wild gevangen. Waarschijnlijk heeft niemand ooit de moeite genomen ze te laten broeden. Suriname is ongeveer $4\frac{1}{2} \times 20$ groot als Nederland en telt ongeveer 350.000 inwoners. Het overgrote deel van het land bestaat uit oerwoud, dus een waar paradijs voor vogels. Maar toch is de populairste Surinaamse zangvogel de 'twa-twa' bijna geheel verdwenen.

Het houden van vogels is in Suriname erg algemeen. Vooral de jongeren (van nu) hebben deze hobby eigen gemaakt. Daar deze vogels niet gekweekt maar in het wild gevangen worden, betekent dit een enorme achteruitgang voor bepaalde soorten. Het meenemen van Surinaamse vogels door Surinaamse Nederlanders (als ze op vakantie gaan) naar Nederland helpt ook mee aan de teruggang van het vogelbestand in Suriname.

Een in het wild gevangen vogel heeft geruime tijd nodig om 'tam' te worden. De beste manier om dit te doen, is gewoon de vogel overal meenemen. In Suriname is het dan ook gebruikelijk dat men vogels meeneemt naar het werk, voetbalwedstrijden en andere vormen van recreatie.

In Nederland is de situatie anders. Alleen tijdens warme zomerdagen kan je met Surinaamse vogels naar buiten. In de zomer breng ik vaak mijn vogels naar het park of hang ze buiten.

En dan nog maak je soms heel lachwekkende en benarde situaties mee. Door wandelaars in het park word ik herhaaldelijk gevraagd of ik van plan ben de vogels los te laten.

Twa twa

Of een heel extreem geval: Vorig jaar zomer was ik bezig te knutselen aan mijn auto op de stoep. Aan een boom, ongeveer 10 meter verwijderd van de knutselplaats, had ik een van mijn beste vogels opgehangen.

door Harrie Narain
Foto's: C. Scholtz

De belangstelling van voorbijgangers was wel te merken. Een heer van middelbare leeftijd zag ik twee keer terugkomen en de vogel aandachtig bekijken. Na een kwartier merkte ik tot mijn stomme verbazing dat twee agenten bezig waren mijn vogeltje weg te halen. Ze hadden een telefoontje van iemand gekregen dat er een vogeltje te 'vondeling' was gelegd.

De agenten waren van plan de vogel naar een asiël te brengen.

Zoals eerder opgemerkt, worden Surinaamse vogels in het wild gevangen. Men neemt de moeite niet deze vogel te kweken, daar de meeste vogels vr gemakkelijk te vangen zijn (waren). Kweekervaringen heeft niemand. Doo de grote vraag naar deze vogels zijn bepaalde soorten erg zeldzaam geworden zonet bijna geheel verdwenen.

Er zijn een paar oorzaken te noemen voor de achteruitgang van deze vogels:

- De enorme groei Surinamers nemen vogels mee naar Nederland.
- Veel Nederlandse Surinamers nemen vogels mee naar Nederland.
- De ergste bedreiging voor veel soorten vormt echter het gebruik op grote schaal van het onkruidverdelingsmiddel 'Grammaxone'.

Alle soorten onkruid, die vooral het voedsel leverde voor deze vogels, verdwijnen en daarmee ook de vogels.

Surinaamse vogels krijgen meer aandacht in de Amerikaanse pers. Regelmatig verschijnen er artikelen in de regionale bladen van Miami over ze. Dat houdt ook verband met het feit dat er reizen worden georganiseerd voor Amerikanen naar Suriname waar ze in alle rust de vele soorten vogels kunnen bestuderen. De huidige politieke situatie in Suriname komt erg slecht aan voor deze 'vogeltoeristen' stond een dezer dagen in onze kranten.

Zoals bij de meeste vogelsoorten zijn de mannen de echte zangers, de poppen hebben prakties geen waarde. Het grote probleem bij jonge Surinaamse zangvogels vormt het onderscheiden van de sexen.

Gedurende een jaar na het uitkomen zijn de jonge vogels identiek aan elkaar. Meestal zijn ze lichtbruin tot donkerbruin van kleur.

De mannen beginnen na een jaar (of ongeveer) van kleur te veranderen, de vrouwen (poppen) behouden hun levenslang die fletse bruine kleur.

Er zijn drie fasen te onderscheiden op weg naar de volwassenheid voor alle vogels die in dit artikeltje aan de orde komen. Dit geldt uiteraard alleen voor de mannen.

- Jongman: fase waarin zowel mannen als poppen identiek aan elkaar zijn en het erg moeilijk is de vogels te sexen.

- Tigriman: fase die na een jaar optreedt. De kleur van de man begint nu te veranderen. Hij heeft nu zowel de kleur van een jongman als die van een volwassen vogel (repman)

- Repman: de man is nu vol op kleur (volwassen). Deze kleur zal de man zijn levenlang behouden.

Deze benamingen van de verschillende fasen in verschillende ontwikkelingsstadia voor de manlijke vogels zijn niet wetenschappelijk vastgesteld. Het zijn volksbenamingen die in Suriname algemeen aanvaard zijn.

Ik zal nu een kort overzicht geven van de belangrijkste en meest geliefde Surinaamse zangvogels. Achter de Surinaamse benaming komt de wetenschappelijke benaming voor mensen die er meer van willen weten.

Er is echter weinig geschreven over deze vogels in de wetenschappelijke literatuur, (zie literaturopgave aan het eind)

De meeste Surinaamse zangvogels behoren tot de groep vinken (fringillidae). In Suriname zijn er ongeveer 25 soorten vinken te vinden.

- **De Twa-Twa** (*Oryzoborus crassirostris*) is de populairste en duurste zangvogel van Suriname. Hij is een vrij forse vogel (12-14 cm), de mannen worden glanzend zwart met een witte snavel. Voor een goed fluitende twa twa worden al gauw bedragen boven de Sf 1000,- neergeteld. Omgerekend in Ned. guldens is dat al f 1500,-. Deze vogels waren vroeger in Suriname vrij goed te verkrijgen, maar thans zijn ze zeldzaam. Tijdens mijn bezoek aan Suriname in 1982 heb ik in het distrikt Nickerie wat illegaal ingevoerde vogels aangetroffen. Ze waren uit het buurland Guyana ingevoerd. De vogels waren pas gevangen jongmannen. De veren en de huid boven de snavel waren erg beschadigd. De prijs was Sf 350,- per stuk. De kans was ook groot dat onder deze jongmannen veel poppen zaten, toch heeft een handelaar uit Paramaribo alle 11 vogels in één keer gekocht.

In Nederland zijn onder de Surinamers vele prachtige exemplaren te vinden.

- **De Picolet** (*Oryzoborus angolensis*) is een nauwe verwant van de twa-twa. De snavel, kop, rug en staartpennen zijn

Paapje

zwart en de buik is bruin bij de mannen. Deze vogels komen nog vrij veel voor in het binnenland en de bosnegers in Suriname zijn gespecialiseerd in het vangen en verhandelen van ze. Deze vogels worden ongeveer 10-12 cm groot.

- **De Gelebek** (*Sporophila schitacea*) is ook een prachtige zanger.

In de maanden december en januari komen ze veel voor in de kuststrook echter niet in de omgeving van Paramaribo. Vooral de rijstvelden die grenzen aan de bosswen zijn bij deze vogels in trek.

Ik heb ze vroeger veel gevangen in de buurt van Moengo op de rijstvelden van de bosnegers. Er worden ook hoge bedragen neergeteld als de gelebek de zg. 'zwei-zwei slaaf' kan fluiten. (dit is een aangeleerde manier van fluiten) De vogels die pas gevangen zijn, fluiten anders (de zg. 'bos slaaf') en het vergt veel tijd en geduld ze de 'zwei-zwei slaaf' aan te leren.

Deze vogels zijn nog goed te krijgen. Ze worden ongeveer 10 cm groot.

In Onze Vogels nr 1 1983 is het perupaapje te zien. De gelebek ziet er ongeveer ook zo uit, alleen de bovensnavel is niet afgestompt en de poppen behouden hun zwarte snavel. Verder blijven de poppen ook hun leven lang de bruine kleur behouden.

- **De Moustache** (*Sporophila lineola*) is waarschijnlijk een trekvogel. In de maanden juli en augustus zijn ze in grote aantallen te vinden in Suriname. Na deze tijd verdwijnen ze weer. Er is echter weinig bekend vanwaar ze komen. Hun aantal is toch ook achteruitgegaan.

Ik herinner mij nog de jaren begin zestig toen ze op de rijstvelden neerstreken met honderdduizenden. De moustache is een zwart-wit gekleurde vogel (mannen) met een zwarte snavel. Er zijn wel verschillende variaties in Suriname te vinden (kroon-, plane- en sabana moustache).

Deze vogels zijn niet duur maar vanwege hun mooie zang erg populair.

- **De Jack** (*Sporophila americana*). De man is zwart-wit gekleurd met een witte band om de hals en ze hebben een zwarte snavel. De jack heeft een heel gevarieerd repertoire waarin heel vaak geluiden van andere vogels te herkennen zijn. Hij is vrij algemeen, zelfs in de omgeving van Paramaribo. De jack is een vrij taai vogel en niet duur. Zowel de jack als de moustache worden ongeveer 11-12 cm groot.

- **De Roti** (ook een *Sporophila* soort) was vroeger in de buitenwijken van Paramaribo vrij algemeen. Nu zijn ze zelfs in de distrikten zeldzaam geworden. De roti leeft vooral van onkruidzaden. De mannen hebben een eigen territorium. Er zijn in Suriname 2 soorten erg populair: de oranka en de blauw baka. De oranka heeft een donkerbruin tot oranje-achtige borst en een lichtbruine rug. De blauw baka heeft een blauwe rug.

Het zijn heel slanke vogels (10-12 cm) met een prachtig lied.

De roti vind ik zelf een van de mooiste zangers. Gelukkig is de roti nu erg populair in Suriname (i.t.t. vroeger).

- **Het Dansmeesterje** - Srio - (*Volatinia jacarina*) is wel overal te zien zelfs in de buitenwijken van Paramaribo. Hij ontleent zijn naam aan het feit dat hij bij het zingen even omhoog springt. Zijn kleur is glanzend blauwachtig zwart, 10 cm groot en is als zangvogel niet erg populair.

Onder de zaadeters wil ik nog een laatste vogelsoort vermelden die in Suriname nog vrij veel voorkomt, maar niet erg populair is, **Surinaamse putter** wordt hij genoemd (*Molothrus bonariensis*).

Hij kan prachtig zingen en zijn voedsel bestaat uit vnl. paddi.

De mannen zijn ongeveer 15-16 cm groot en zijn glanzend blauw-zwart van kleur terwijl de poppen grijsachtig-bruin zijn.

use!

De!

De poppen leggen hun eieren in nesten van andere vogels (vooral van de winterkoninkjes, zoals de koekoek dat hier doet).

Ik wil de groep van de tangaro's niet onvermeld laten. In Suriname komen er 30 soorten voor. Er zijn 2 soorten die als kooivogels worden gehouden. Ze leven op een dieet van bananen en andere vruchten.

Ze worden ongeveer 8-9 cm groot en kunnen vooral als het regent urenlang prachtig zingen. In hun repertoire komen ook geluiden voor van vele soorten vogels. Deze twee vogels zijn in Suriname bekend onder de naam Surinaamse kanaries.

Het zijn de **Geeldas** (*Euphonia violacea*) en de **Blauwdas** (*Euphonia finschi*). Beide zijn prachtig gekleurde vogels die hier vaak op tentoonstellingen te zien zijn.

Ik hoop dat na het lezen van dit stukje vooral de ervaren vogelkwekers op zoek zullen gaan naar een koppel Surinaamse zangvogels.

Finsch's organist

Het zou ideaal zijn als iemand bijvoorbeeld de twa twa kan laten broeden. U zou daarmee (op zijn minst) alleen al de natuur een grote dienst bewijzen.

Mocht u meer willen weten over Surinaamse vogels dan verwijs ik u naar het boek van F. Haversmidt: *Birds of Surinam* (1968). Ook kunt u G.M. Mees: *Additions to the avifauna of Suriname in Zool. Med.* 48) raadplegen.

Reakties en of vragen hoop ik gaarne van u te ontvangen. Tjalkstraat 14, 1034 JA Amsterdam.

Sporophila schistacea

Noot: Voor de Surinaamse benamingen geven we ter verduidelijng nog even de Nederlandse namen weer: Twa-twa is Zwarte Dikbekvink; Picolet is Zwartkop dikbekvink; Moustache is Witvoorhoofdpaapje, Gele bek is

Leiblauw paapje; Jack is Gmelin's Paapje; Dansmeestertje is Jacarinvink; Surinaamse putter is Kleine Koespreeuw; Geeldas is Violetblauw organist en Blauwdas is Finsch's organist.

Euphonia violacea

use!

De,

De Roodsnavellijster

De roodsnavellijster (*Turdus libonyanus*) wordt in Zuid-Afrika betiteld met 'rooibeklijster', terwijl zijn officiële benaming *Kurrichane thrush* is. Deze naam dankt de vogel aan het feit dat hij in 1836 voor het eerst ontdekt, althans beschreven, is in de buurt van Kurrichane in het westelijk deel van Transvaal. Volwassen vogels zijn onmiddellijk te herkennen aan de oranje-rode snavel, de gestreepte zijanten van de hals en de grijsachtige rug. Mannetje en vrouwtje zijn, net als bij onze zanglijster, gelijk. Onvolwassen vogels hebben echter een gelige snavel met een donkere punt. De borst is gespikkeld met donkere, enigszins ronde vlekken maar de kin is wit. Ook hier valt weer op dat de zijanten van de keel duidelijk gestreept zijn. De poten zijn bij de oude vogels vleeskleurig tot lichtgeel. De lengte is ruim 21 cm en komt dus overeen met die van de in ons land zo bekende wintergast, de koperwiek.

Verspreiding

De roodsnavellijster komt in diverse ondersoorten (subspecies) voor in grote delen van Afrika, van Senegal oostwaarts tot Egypte en zuidelijk tot noordelijk Namibië (Damaraland) en verder in grote gebieden van Zuid-Afrika.

T.l.libonyanus, komt slechts voor in een zeer klein gebied in het zuidoosten van Afrika.

T.l.chiguancooides, komt voor van Senegal en Gambia tot Sierra Leone. In het laatstgenoemde gebied vermengt dit ras zich met het volgende.

T.l.saturatus, komt voor aan de Ivoorkust tot Gabon en Congo. Van dit ras

zijn de oranje-kastanjekeurige vlekken op de flanken groter en de kleur van de onderdelen is donkerder. De vogels afkomstig van de hoogste bergwouden van Kameroen (2000 tot 2200 m) verschillen niet in kleur met die welke afkomstig zijn uit de laaglanden.

T.l.adomaneë, is veel lichter, bleker dan de vorige en vooral aan de onderzijde waar deze bijna wit is. Ze komen voor in een klein laag gebied nabij Adamawa.

T.l.nigrilorum, is op het bovendeck donkerder dan *saturatus*. De flanken zijn bruin zonder roestbruine waas. Hun

door Meindert de Jong

verspreidingsgebied beperkt zich tot de bergen van Kameroen.

T.l.poensis, gelijkt veel op het vorige ras maar is wel meer olijfgroen op het bovendeck en de borst is wat warmer bruin. Ze komen voor op het eiland Fernando Po.

In Oost Afrika, Soedan, Kenya en Oeganda wordt *Turdus libonyanus* vervangen door *Turdus pelios*.

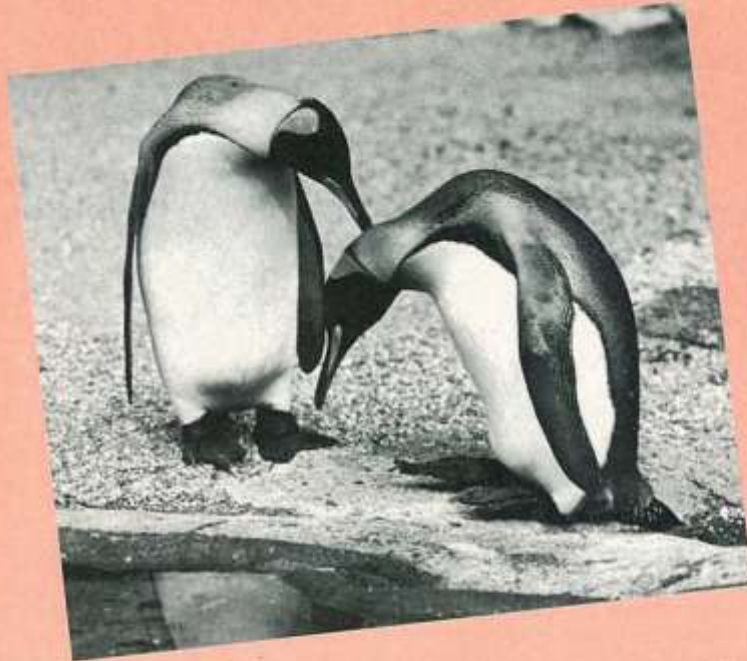
Men kan deze lijster aantreffen in lichte bosgebieden, bossen, struikgebieden en dergelijke, bij voorkeur in de buurt van water ofschoon ze tevens in droge streken domicile hebben. Rustend houden deze vogels zich in het geboomte of struikgewas op, maar om te foerageren strijken ze op de grond neer. Daar gedragen ze zich als zanglijster en merels. Ze hollen namelijk een eindje over de bodem, stoppen

dan plotseling als werd aan de nootrem getrokken, luisteren een ogenblik en steken dan bliksemsnel de snavel in de grond om een prooi te bemachtigen. (De ontdekker, A. Smith, noemde de vogel dan ook *Merula Libonyana!*) Het voedsel bestaat uit wormen, rupsen, spinnen, sprinkhanen en vliegen. Worden de roodsnavels tijdens het voedselzoeken gestoord dan schieten ze niet de hoogte in maar spurten onder een struik om daar beschutting te zoeken.

Nest en eieren

Zowel het nest als de eieren hebben wel iets weg van die van onze merel. Het nest is namelijk groot bouwsel van takjes, stengels, grassen, bladeren en korstmossen, vermengd met aarde, terwijl ook de eigenlijke kom modder bevat. Veelal bevindt het zich in een takvorm van een boom of struik op een hoogte die varieert van 3 tot 6 m, soms echter hoger maar ook wel eens dicht bij de grond. Er worden gewoonlijk drie eieren gelegd; minder vaak twee of vier. Ze zijn dof blauwachtig of bleekgroen van kleur en bezaaid met lichtpaarse ondervlekken waarover rozebruine of brune vlekjes, die zeer dicht opeen staan. Bij dreigend gevaar laten deze lijsters een klokkende alarmroep horen of een krijsende schreeuw. De zang, die vooral in de broedtijd wordt gehoord, is een opgewekt geheel en een muzikaal gefluit. Ook dat doet denken aan onze merel, *Turdus merula*.

Temperatuurregulatie bij pinguïns door F. Klatter

Pinguïns zijn watervogels die niet kunnen vliegen. Ze leven in de zuidelijke hemisfeer. Aan de kusten van het antarctische continent en de eilanden er omheen komen ongeveer 15 soorten voor. In het ijskoude water zijn het uitstekende zwimmers. Aan land wiegelen zij en ze laten zich op hun achterste vanaf het ijs de zee in glijden. Het broedgedrag onder polaire omstandigheden is hieraan aangepast, zoals je bijvoorbeeld kunt zien bij de Adelie pinguïn (*Pygoscelis adelide*). Het mannetje van deze soort bewaakt zijn eieren twee maanden lang op zijn voeten omgeven door een huidplooi. Pinguïns zijn warmbloedige organismen en zijn van alle gewervelde dieren het best aangepast aan extreme koude. Hun temperatuurregulatie (regeling van de temperatuur) is daarom zeer interessant.

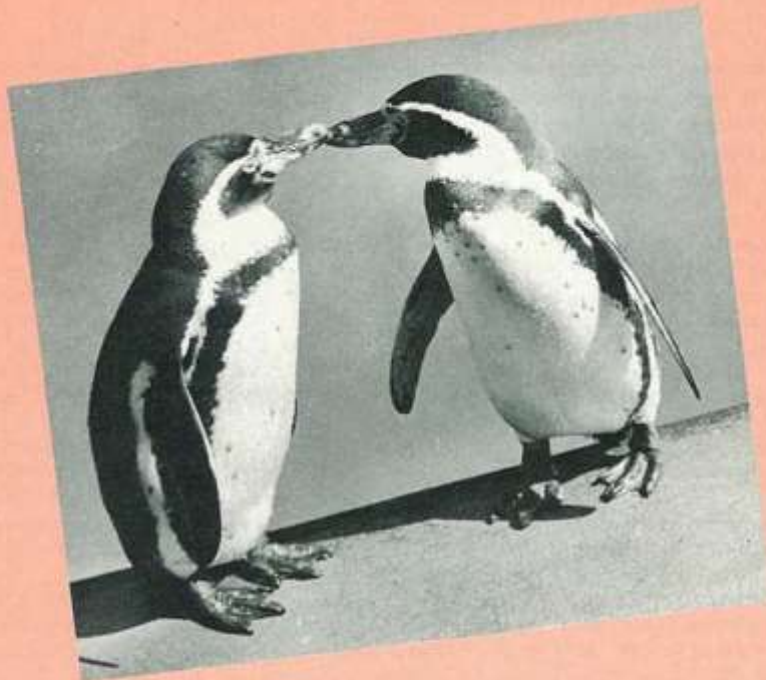
De eigenschappen van het temperatuur-regulatie-centrum in het diencephalon (tussenhersenen) van de pinguïn verschillen aanzienlijk van die van zoogdieren. Om dit te ontrafelen was een expeditie in het zuidpoolgebied noodzakelijk. Standplaats was het Amerikaanse onderzoekstation Mc Murdo aan de rand van het antarctische ijs; dezelfde plek overigens als vanwaar in 1907 Sir Scott zijn reis naar de Zuidpool aanving. De haven van het station, dat gedurende de antarctische zomer meer dan 1000 mensen onderdak

biedt, kan uitsluitend vanuit Christchurch in Nieuw Zeeland met ijsbrekers worden bereikt. Niet alleen biologen, echter ook palaeontologen (beoefenaars van de wetenschap welke zich bezighoudt met fossiele planten en dieren), geologen, glaciologen (onderzoekers naar gletsjers, ijs etc.) en meteorologen (weerkundigen) maken van de basis gebruik teneinde het hoogste, koudste, droogste en stofvrijste continent der aarde te kunnen onderzoeken. Voor biologen is dit station juist daarom zo belangrijk omdat van hieruit een studie kan worden gemaakt van de extreme condities waaronder organismen zich kunnen handhaven. Het antarctische zeewater, dat een gemiddelde temperatuur heeft van min 1,9 graden Celsius, bezit volop plantaardig en dierlijk plankton waarvan tal van vissen, robben, walvissen, meeuwen en pinguïns kunnen leven. Terwijl koudbloedige dieren minder last hebben van de extreme omstandigheden, moeten warmbloedige d.m.v. isolatie en regulatie van de inwendige temperatuur, bestand kunnen zijn tegen behalve de lage watertemperatuur ook de nog veel extremere luchttemperatuur tot min 40 en min 50 graden Celsius. Uitgangspunt van het onderzoek was de vondst dat de prestatie van het diencephalon bij de regulatie van de water- en zouthouding door lokale koeling vermindert en door lokale opwarming weer

verhoogd wordt. Indien deze temperatuur-afhankelijke veranderingen ook voor andere regulatiemechanismen in het diencephalon zouden gelden, dan zouden de aldaar gelokaliseerde centra voor de regulatie van lichaamstemperatuur eveneens minder actief moeten zijn.

Om deze werkhypothese (stelling die men als waarheid aanneemt) te testen, werden bij vier Adelie pinguïns door middel van steriele operaties haarnaaldvormige gebogen kunststofslangen ingeplant in het wervelkanaal. Door deze wervelkanaal-thermoden kan water met een steeds wisselende temperatuur worden geleid. Daardoor kan worden bereikt dat de temperatuur van het ruggemerg bij niet genarcotiseerde dieren naar behoefte kon worden veranderd. Uit de veranderingen van het gedrag voor wat betreft warmteproductie en de doorbloeding van de huid kon worden afgeleid, hoe het thermoregulatorische systeem gereageerd op deze verandering van de ruggemergtemperatuur.

Uit het onderzoek bleek dat ook bij de pinguïn, evenals bij vele zoogdieren, in het ruggemerg temperatuurgevoelige structuren aanwezig zijn. Deze werken in feite als thermometer en geven het centrale zenuwstelsel informatie door over de hoogte van de lichaamstemperatuur. Dit betekent dat vanuit het diencephalon, waar dit temperatuurre-

elcentrum gelocaliseerd is, informatie over de in- en uitwendige lichaamstemperatuur wordt verstrekt.

In een tweede proefserie werden rechtstreeks vier thermoden uit dunne talen buizen ingeplant in het diencephalon. Op deze wijze kon de temperatuur van het regelcentrum rechtstreeks in gericht worden beïnvloed. Een opwarming van dit regelcentrum resulteerde in hetzelfde effect als bereikt werd bij de opwarming van het ruggemerg. Verrassend was echter dat afkoeling van de temperatuur van het diencephalon tot onder de lichaamstemperatuur, dit is 38 tot 39 graden Celsius, tot een toenemende remming aan alle belangrijke regelprocessen leidde, die, zoals het bibberen van kou onder normale omstandigheden een afkoeling van het organisme tegen moeten werken. Deze reactie verschilt dus principieel van de afkoeling van het diencephalon bij zoogdieren; bij deze leidt afkoeling steeds tot een verhoging van de activiteit van regelprocessen die een afkoeling dienen te voorkomen.

Uit deze proeven op pinguïns kan men de volgende belangrijke conclusies trekken: 1 Bij de pinguïns is het temperatuurregelcentrum in de diencephalon weliswaar wel tot warmte maar niet tot koudeperceptie in staat. Dit betekent dat de aldaar aanwezige 'meetinstallaties' wel in staat zijn temperaturen bo-

ven, maar niet temperaturen beneden de gemiddelde lichaamstemperatuur waar te nemen.

2 In het ruggemerg van de pinguïn is een meetvoeler aanwezig die in staat is zowel de verhoging van de inwendige lichaamstemperatuur boven als beneden de normale waarde op te nemen.

3 De regulerende functie van het temperatuurregelcentrum in het diencephalon van de pinguïn vertoont een niet specifieke temperatuur afhankelijkheid; bij daling van de temperatuur neemt ook zijn activiteit af.

Bij de interpretatie van de gegevens stuit men op een schijnbare tegenspraak; door een verlaging van de lichaamstemperatuur, die bij de voedselopname in het ijskoude water blijkbaar geregeld voorkomt, zouden de tegenwerkende regulatieprocessen die de onderkoeling moeten voorkomen, geremd zijn. Dit zou tot gevolg kunnen hebben dat de verdere afkoeling niet tegengehouden wordt. Aan de andere kant staat het feit dat de pinguïn blijkbaar bijzonder goed is opgewassen tegen extreme kou. De oplossing voor deze tegenspraak kan worden gezocht in de uitkomsten van de proeven, waarbij de gehele lichaamstemperatuur van de pinguïn verlaagd werd. Daarbij bleek namelijk dat tengevolge van temperatuursverlaging de rechtstreekse remming van de regelfunctie van het diencephalon verreweg

overtroffen wordt door de aktivering van deze regelfunctie. Deze zeer effectieve temperatuurscompensatie was het gevolg van een prikkeling van de kou-sensoren in het lichaam, echter buiten het regelcentrum voor temperatuur, te weten in het ruggemerg om. Per graad temperatuursverlaging was de aktivering door toename van het kousignaal ongeveer 10 maal sterker dan de rechtstreekse temperatuurafhankelijke remming van het regelcentrum.

Dit betekent echter, dat de warmteregulatie bij de pinguïn ondanks de bijzonderheden van de regulatie mechanismen d.m.v. de zenuwen praktisch net zo efficiënt is als die bij andere warmbloedige organismen. Het feit dat de pinguïn geheel afhankelijk is van temperatuurmeters buiten zijn temperatuurregelcentrum, als hij zich moet beschermen tegen kou, zou geïnterpreteerd kunnen worden als een vorm van een speciale aanpassing van deze vogelsoort aan zijn bijzondere levensomstandigheden. Vooral gedurende de voedseltochten onder water in het extreem koude zeewater zullen waarschijnlijk sterke schommelingen van de temperatuur van de hersenen optreden.

De!

Zebravinken in 50 kleurslagen

Normaal bruin

Bij de normaal bruine zebravink is waar te nemen dat alle zwarte en grijze bevering is veranderd in diverse kleurnuances bruin. Dit bruin varieert van lichtbruin op het dek tot bijna zwart van de borsttekening. De wangvlek en de flanktekening van de man zijn niet in kleur veranderd t.o.v. de normaal grijze zebravink.

De normaal bruinen zijn ontstaan in 1927, de factor die deze kleurslag deed ontstaan blijkt geslachtsgebonden te vererven, dit wil dus zeggen dat uit een bruine man, onverschillig aan welke kleurslag hij wordt gepaard altijd normaal bruine poppen geboren zullen worden. Dit betekent ook dat poppen die uiterlijk niet bruin zijn, ook niet in staat zijn om bruin te vererven.

De normaal bruine zebravinken komen voor in een erg grote verscheidenheid. In de standaard staat het zo mooi: Het dek moet lichtbruin zijn, zo warm mogelijk van tint. Dit laatste maakt het echter zo moeilijk voor de normaal bruinen om bij een keuring het maximum aantal punten te verkrijgen voor kleur.

Het bruin van het dek wordt gevormd door 2 kleurcomponenten. Dit zijn het zandkleurige bruin van de pigmentstof eumelanien en het roodbruine van de pigmentstof phaeomelanine. Deze twee kleurcomponenten kunnen ieder afzonderlijk sterk variëren in hoeveelheid. De dekkleur van een normaal bruine zebravink kan dan ook variëren van bleek beigebruin tot warm lichtbruin. Tussen deze twee uitersten kunnen wij dan ook een hele reeks kleurtinten waarnemen.

De meeste bruine zebravinken die wij op de tentoonstelling kunnen zien houden het midden tussen deze twee uitersten. Opgemerkt moet wel worden dat de bruine poppen in het algemeen vaak veel beter van kleur zijn. Dit komt omdat poppen veel meer roodbruinpigment bezitten.

De grote vraag is nu natuurlijk: „Hoe zijn goede bruine zebravinken te kweken?” Als daar een pakkend antwoord op te geven zou zijn, dan waren wij natuurlijk zo klaar. Helaas zullen de goede bruinen via selectie gekweekt moeten worden en dan is de weg naar goede bruinen bestlist niet eenvoudig. Zeker is in ieder geval wel dat de bruinen uit de pastel-, witborst- en isabelkweek niet geschikt zijn voor de tentoonstelling. De bruinen uit de pastelkweek zijn veelal te flets van kleur en tekening en bovendien is het bruin op het dek wat grauwer van kleur. Zulke bruinen zijn dan wel bijzonder geschikt voor de bruinpastelkweek (domcrémekweek), maar u kunt ze eigenlijk nergens anders voor gebruiken. Bij de bruinen uit de witborstkweek (bruinvleugelkweek) kunnen wij waarnemen dat het vleugeldekkende ook wat gereduceerd is in kleur en dat soms een witte vleugelomzoming is waar te ne-

men in het vleugeldekkende. Bovendien wordt de kleurdiepte van de borst- en staarttekening ook aangetast. Deze zijn niet de kleurdiepte hebben die wij men verlangen van een goede bruine. Dit laatste zien wij overigens ook duidelijk bij de bruinen uit de isabelkweek.

Er is wel eens gesteld dat door het inkweken van een zwart- of bruinmasker de kleur van de bruine zebravinken is te verbeteren. Uit de paring bruine man x zwart- of bruinmasker pop krijgen wij mannen die split zijn voor masker, alle poppen die geboren worden zijn normaal bruin. Deze poppen kunnen wel geschikt zijn voor de verdere bruinkweek, de mannen zijn dat beslist niet. Deze mannen zijn namelijk allemaal split voor masker en de is ook vaak aan deze mannen te zien.

Op de kleurafbeelding ziet u een primkoppel normaal bruin. Kleine schoorheidsfoutjes zijn natuurlijk altijd wel aan te wijzen. Aangezien de staartdekveren van de man niet helemaal de juiste lengte hebben is de tekening wat onregelmatig. De pop laat helaas iets bors tekening zien, een foutje dat vrij vaak voorkomt. Voor de kweek is dit overigens niet zo'n groot bezwaar.

Tekst: Hans Klören

Foto: Ton de Bruijn en Dick Offerma

Het controleren van eieren

Tekst en foto's: André Bruggeman.

Nadat de kweekperiode gestart is, kan men in het algemeen verwachten dat er eieren worden gelegd en er ook gebroed gaat worden.

Als eerste vraag die men zich hierbij dan stelt, is of de eieren dan wel of niet bevrucht zullen zijn. Het lijkt altijd zo normaal wanneer deze goed bevrucht blijken, maar er kunnen heel wat redenen zijn waarom ze het niet zijn. Als eerste de kweekvogels zijn niet geslachtsrijp b.v. te jong of te weinig licht bij binnenkweek in 't voorjaar, er is geen harmonie in hun gedrag, hun karakters passen niet samen, een van de partners is onvruchtbaar b.v. te oud of een afwijking. Ook allerlei storingen van buitenaf kunnen de oorzaak zijn, zoals loslopende huisdieren of allerlei ongedierte. De geslachtsdrift valt niet samen b.v. ongelijk uitgeruid, verschil in conditie. Bij de man zijn de nagels te lang en kunnen bij de paringen kwetsen.

Ook de pluimpjes kunnen ongunstig zitten en een goede zaadinbrenging beletten. Zitstokken zijn te hoog geplaatst voor de tredende vogel, of ze zitten te los, of hebben niet de goede dikte. Een partner is drager van een (niet zichtbare) besmettelijke ziekte, zodat de kiem vrijwel onmiddellijk afsterft. Na deze opsomming ziet u dat er diverse oorzaken kunnen zijn waarom er geen nakweek bekomen wordt.

Een controle-eenheid kan u in staat stellen om binnen vijf dagen broeden uit te maken of het legsel bevrucht is of niet. De bedoeling van dit artikel is dan ook dat voorkomen wordt dat onbevuchte en afgestorven eieren een volledige broedtijd krijgen en dat bevruchte eieren worden opengemaakt, of door allerlei misverstanden worden weggeworpen. Dat hierdoor de mogelijkheden tot verleggen ook toe nemen, kan zelfs gunstig zijn, maar wanneer het de betrachting kent dat dit moet dienen om zoveel mogelijk winst te maken, zullen uw verwachtingen veelal een ontgoocheling worden. Het is daarom ook verstandiger soort bij soort te houden en aantekenen dat de jongen zeker samen of met weinig verschil uitkomen. Om nu gemakkelijk en met grote nauwkeurigheid voegeleieren te kunnen controleren op het al dan niet bevrucht zijn, heb ik een handig hulpmiddel ontworpen. Hiermede heb ik al vele jaren een praktische ervaring en daarom wil ik het u dan ook voorstellen. Zoals u op de bijgevoegde foto's kunt zien, is het zeer gemakkelijk zelf te maken. Zelf denk ik dat tal van liefhebbers een soortgelijk hulpmiddel reeds gemaakt hebben, doch dat voor hen die dit nog niet deden, en zeker voor onze jeugdige liefhebbers die pas aangesloten zijn, deze tips!

Bij deze eiconrole-eenheid dacht ik een goede combinatie te hebben samengebracht, dat gaat vanaf het eitje van een zebrevinkje tot een groot duivenet. Door met twee doorlicht vensters te werken, welke een verschillende lichtsterkte uitstralen, is het steeds mogelijk van heel vroeg een bevruchting vast te stellen. Ook de voorziening van een ei opbergruimte in schuimrubber geeft een grotere vrijheid aan de handen tijdens het controleren, alsook de mogelijkheid om te sorteren.

Dat men bij het ei controleren de vereiste voorzichtigheid in acht moet nemen, is wel voor iedereen duidelijk dacht ik.

Zo zal men best bij het uitnemen van kleine eitjes uit een nest, een diep lepeltje gebruiken en nergens tegen aanstoten. Ook een kommetje of een bakje met een bodembedekking van witzand of schuimrubber waar de eitjes ingelegd worden voor het verhandelen is sterk aan te bevelen. Een zaak waar men ook op dient te letten, is reine handen bij het aanraken van eitjes: b.v. geen vette huid door handcremes of oliën, ook overdreven zweten lijkt mij niet gunstig, omdat in deze gevallen de poriën van de eischal gedeeltelijk kunnen aangetast worden en dit funest kan zijn voor het embryo bij het verdere broedproces.

Een zachte stift kan gebruikt worden om het ei een merkteken te geven, wat op zijn beurt weer wordt ingeschreven in een kweekboek. Wanneer men dan na vijf dagen heeft gecontroleerd, kan men zodoende een duidelijk beeld krijgen of het legsel al of niet bevrucht is, en tevens zien of er nog leven aanwezig is, want bij geconcentreerd toekijken, is veelal beweging merkbaar.

Hierdoor kunt u een zekere planning opmaken waarbij bepaalde beslissingen vroeger genomen kunnen worden. Als afsluiting nog een waarschuwing, doe nooit een ei open als u niet 200% zeker bent.

Beschrijving van Uitvoering;

De uitvoering is in hout van 10 mm dikte met de afmetingen van 30 cm lengte, 12 cm breedte en 7 cm hoogte als buitenmaten.

Het gedeelte waar de lamp ingeplaatst is en dat fungeert als lichtkamer heeft een lengte van 16 cm. De eiopbergruimte meet 10 cm in 't vierkant als binnenmaten. De lichtschacht werd gemaakt van een plastic bloempotje met in de bodem een gat, en af gewerkt met een plastieke ring. Het geheel is geschilderd in grijs.

Beschrijving van foto's:

Foto A:

Voor hen die met een behoorlijk aantal kweekvogels van start gaan en hierbij ernstig werk willen leveren, is het beslist wenselijk dat zij op de gepaste tijden een eiconrole uitvoeren.

Bij het verhandelen van eitjes dient zeker aan veiligheid gedacht te worden, daarom is het heel praktisch een bakje te gebruiken waarin schuimrubber met verdelingen in vast zit, zodat voorkomen wordt dat eitjes elkaar kunnen beschadigen. Ook een schotelje met een laagje witzand is zeer geschikt, vooral dan voor kleine eitjes. Een diep lepelje, en liefst doorschijnend, is handig om kleine eitjes uit een nestje te nemen en er ook nadien in terug te kunnen leggen. Het controleren van deze erg tere eitjes gaat ook het best met een lepelje waarin een gaatje is voorzien, zodoende kan het licht van de schouwlamp er doorheen.

Bij nesten waar men moeilijk bij kan bijv. in bussels brem of in bomen, is een spiegelje een prima hulpmiddel om controle van het nest uit te voeren, men kan dan heel gemakkelijk het spiegelje boven het nest houden en op die manier zien wat er in ligt.

Foto B:

Bij dit bovenzicht merkt u op dat er twee doorlicht vensters aanwezig zijn 1 en 2 en tevens twee voordraaibare schijven 3 en 4.

Eik afzonderlijk een verschillende diameter van opening welke het controleren van verschillende eiformaten mogelijk maken.

Hierbij de mogelijkheid 3 volledig af te dekken zodat hiermede het niet nodige venster eventueel afgesloten kan worden (1 en 2).

Venster 1 waar de lamp van 25 watt juist ondergeplaatst zit, geeft een sterke doorlichting van het te controleren ei, deze is dan ook het best te gebruiken bij eitjes welke meer dan acht dagen bebroed zijn.

Venster 2 dat gereflecteerd en zacht licht geeft, is het meest aangewezen om eitjes te controleren welke vier à vijf dagen bebroed zijn.

Hierdoor zijn reeds de eerste bloedaderstjes te zien, indien bevrucht!

Foto C:

Geeft binnenzicht van lichtkamer met er in vast gekleefd zilverpapier dat zodoende een goed gereflecteerd licht geeft. Ook een kijk op de naaste opbergruimte voor eitjes met schuimrubber en verdelingen zodat de eitjes elkaar nie kunnen raken en ook gemakkelijk uitgenomen kunnen worden.

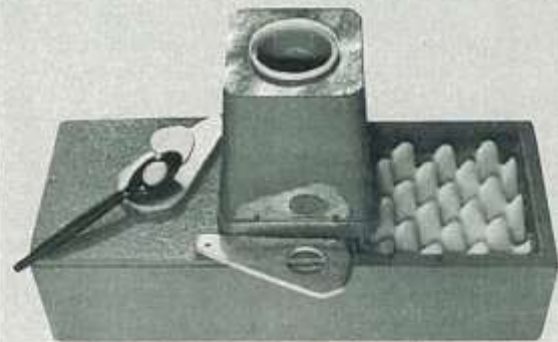

Foto D:

Geeft u een beeld hoe kleine eitjes gecontroleerd kunnen worden zonder ze met de hand te moeten aanraken, wat dat de kans op stuk maken wel kleiner maakt. Hierbij merkt U op dat er van een plastic vierkante bloempot een lichtschach gemaakt is, door in de bodem een gat te maken.

Bij het gebruiken van deze lichtschacht is het onnodig dat het vertrek waar de controle wordt uitgevoerd, wordt verduist.

De

usel

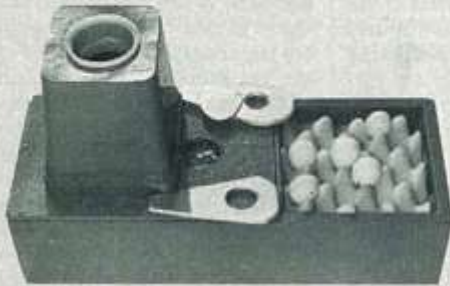

Foto E: Deze opstelling worden meestal grote parkieteneieren gecontroleerd. Dit beeld laat zien dat de lichtschaft verlaatst kan worden en dat verschillende combinaties uitgeberd kunnen worden, dit in vergelijking met foto D.

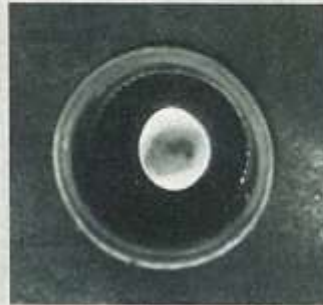

Foto F: Geeft een inkijkbeeld in lichtschaft op een ei welke doorlicht wordt, ook merkt u dat het tweede venster op dit ogenblik afgesloten is. Hierbij te vermelden is dat het doorlichte ei een beeld geeft van een afgestorven ei welke 6 à 8 dagen bebroed werd.

Ook dit is pietpraat

Heidie Utzag.

Welke kleur is dat nou? Aldus vraagt een bezoeker van een vogelbeurs aan zijn vriend. Deze denkt na, trekt een diepe rimpel in zijn voorhoofd en zegt: Dat is een groenagaat, dat kan je zien aan de strepen op zijn rug, ook kun je hier goed zien, dat de schimmelverdeling niet zo intensief is. Vol bewondering kijkt de vragensteller hem aan, maar goed dat hij het even gevraagd heeft. Zo leer je nog wat. De vriend loopt nu pas goed warm. Als dat nou een homeopatische vogel is, vereert hij alleen zijn eigen kleur, want hij kan alleen maar laten zien wat hij heeft. Aan de roete oogjes kan je zien dat het een indo is, die zijn zeldzaam. De vragensteller is volledig tevreden gesteld, alleen wil hij nog even weten waar je die nou het beste aan kan paren. Nou, het beste is natuurlijk een isabel pop, want dan kan je allerlei kleuren terugkrijgen. Dat noemen ze een passe parloe of iets dergelijks. En je mag ze nooit boerenkool geven, want daar worden ze rood van. En intens genietend liepen zij verder. Zij hadden het erg intensief naar hun zin. Of was het schimmel.

KALENDER 1983

Oranjevoorhoofdduif

De vogel die zo nieuwsgierig naar u kijkt op het aprilblad is de oranjevoorhoofd vrucht- of jufferduif (*Ptilinopus aurantiifrons*). Tot het geslacht *Ptilinopus* behoren meer dan 40 soorten, over het algemeen buitengewoon fraaie vogels. De afbeelding van de 'held van ons verhaaltje' is dermate duidelijk, dat het me overbodig lijkt een signalement te geven. Hun woongebied strekt zich uit over Nieuw-Guinea en de er rond liggende eilanden en eilandengroepen. Voornamelijk hebben ze domi-

cilie in de lager gelegen gebieden, dus niet tegen de berghellingen op grote hoogte. Zo tussen de 300 en 400 meter is wel het maximum. Ze leven voornamelijk van vruchten - vandaar de naam vruchtduif - en *Orzimek* wijst op een bijzonder interessant punt in deze: in gebieden waar de groene en bonte papegaaiduiven voorkomen, leven slechts weinig vruchtduiven. Mogelijk wordt dit veroorzaakt doordat ze ten opzichte van elkaar optreden als voedselconcurrenten.

Het nest dat deze duiven bouwen, is vrij groot maar weinig solide. Doorgaans bevindt het zich op geringe hoogte, van circa 2 - 4 meter. In tegenstelling tot tal van andere duivessoorten, leggen die van het geslacht *Ptilinopus* slechts één zuiver wit ei. Hoe deze dieren in gevangenschap verzorgd moeten worden, vermeldt M.P.C. Verhoeven in 'Onze Vogels', 42e jaargang no 2 1981.

Meindert de Jong:

Ervaringen met de Forpussoorten door W. Kok

Beginnen we bij het onderscheiden der soorten. De Mexicaanse dwergpapegaai **Forpus cyanopigi** heeft als enige soort een turquoise blauwe stuit en vleugels en een wat meer zilverkleurige snavel. Ik heb een paar koppels van de ondersoort **pallidus** welke ook iets kleiner dan de nominatform. Door de turquoise blauwe delen en de zilverkleurige snavel zijn zij vrij gemakkelijk van de andere soorten te onderscheiden. De mexicaan is geen erg zeldzame vogel, er is nog wel eens wat import van. Eigen kweek vogels zijn echter bijzonder zeldzaam, dit komt omdat over het algemeen importvogels slecht tot broeden overgaan en nogal wat aanpassingsmoeilijkheden hebben. Dit kan wel een paar jaar duren voor zij hierover heen zijn. Ze blijven, vergeleken met de andere soorten, toch wat doodse vogels. Ikzelf heb vier stel import, maar na drie jaar maken zij nog geen aanstalten om te gaan broeden. Ik heb toch nog wat jongen groot gekregen in 1981 van een eigen kweekman en een import pop die nu vier jaar in Nederland is. Binnen veertien dagen nadat ik ze bij elkaar gezet had, waren er eieren (20x17) en werden er na zestien dagen broeden zes jongen groot gebracht, echter daarna bleven de vogels ongeïnteresseerd in verder nestelen, dit in tegenstelling tot de andere soorten, die als ze eenmaal begonnen zijn, doorgaan tot ik de nestkast weghaal.

De Groenstuitdwergpapegaai **Forpus passerinus** is het makkelijkst te herkennen, want zoals de naam al aangeeft, hebben zij als enige soort een groene stuit, zij het dat er mannen zijn die een wat blauwe aanslag op de stuit hebben. Of dit de ondersoort **delisiosus** is, valt te betwijfelen, omdat ik nog geen kwekers tegen gekomen ben die de vogels op ondersoort bij elkaar hebben en men wegens de zeldzaamheid en geringe verschillen hier geen aandacht aan (kan) besteed(en).

Een paar jaar geleden waren zij vrij zeldzaam, bijna geen import en mondjesmaat eigen kweek te verkrijgen. Ikzelf heb vier stel, twee import en twee eigen kweek en moet zeggen dat het bijzonder plezierige vogels zijn, zij het dat de importvogels wel erg lang schuw blijven. De mannen kunnen een bijzonder aardig liedje 'zingen' wat ik bij geen der andere soorten nog gehoord heb.

Het broeden gaf geen problemen, de

eigen kweek vogels waren van 1980 en de importen waren ook in dat jaar gevangen. In februari begon het eerste stel, weldra gevolgd door de andere drie. Op één stel na brachten zij de jongen voortreffelijk groot, gemiddeld vier per nest. De enigste mislukking die ik meegemaakt heb van alle Forpussen was een stel groenstuiten die tot tweemaal toe de eieren opaten. De Blauwvleugel dwergpapegaai, **Forpus xanthoapterygius** is een vrij moeilijke soort. Zij zien er bij vluchtige beschouwing uit als kleine grijsruggen, echter de rug is veel minder grijs en ook het geelachtige aan de kop ontbreekt. Het zijn ook vrij zeldzame vogels. Ik heb in 1980 bij een importeur maar één zending gezien. Eigen kweek vogels zijn ook vrij moeilijk te verkrijgen. Ik heb met wat geluk en veel kilometers rijden, drie stel kunnen aanschaffen. Begin 1981 ging één stel tot broeden over, de eieren waren echter onbevruucht en binnen drie weken waren ze alle twee dood door mij onbekende oorzaak. Een andere pop was al overleden, zodat mijn hoop op het derde stel gevestigd bleef, die echter geen aanstalten maakten om te gaan

broeden, zij zijn nu, terwijl ik dit schrijf (november 1981) toch begonnen, a wachten dus maar.

Oogring dwergpapegaai **Forpus coespicillatus** Ik heb van deze soort geen import gezien de laatste jaren. Bijzonder bont maakte een Belgische importeur het door blauwvleugel oogringtjes aan te bieden, wat bij een bezoek aan zijn bedrijf, zoals verwacht, grijsruggen bleken te zijn, maar ja je kan niet weten dus maar weer 250 km. vo niets gereden. Ik heb in 1980 van een kweker uit Limburg 3 poppen en 1 me overgenomen: van een kweker t Maassluis 2-2 en bij een liefhebber t Loosdrecht 1 mannetje. Dit zijn jammer genoeg de enige oogringen die ik tot nu toe gekomen ben, ik had dus 4-5 oogring, 1 stel heb ik overgedaan aan een kennis, die er snel eieren van ha maar de pop ging dood aan legnood, heb hem een andere meegegeven zodat dat ikzelf nog 3-3 overhad. Een stel was negen jaar oud en overleefde verplaatst niet, een ander stel begon te broeden, met als resultaat vermeld het mei nr. van 'Onze Vogels'. Mijn tweede stel begon met vier onbevruuchte eieren, gevolgd door vijf bevruch

at vijf jongen opleverde, gevolgd door nogmaals vijf eieren en vijf jongen. Geen gek resultaat, het bleken zht mannen en twee poppen te zijn. Ik had mij ten doel gesteld van elke soort er stel te krijgen, wat hiermee dus slukt was, maar toen zij vier maanden oud waren, werd er één opgegeten door de medebewoners van de kooi, na een paar dagen later ging de andere dood, zodat ik mijn plannen nog ven uit moest stellen. De eigen kweek op van 1980 was echter gaan broeden, wat mij één pop opleverde, de veede ronde zijn er drie jongen uit gekomen en zijn, nu ik dit schrijf, twee eken oud. Het zijn stille vogels die niet opvallen door geluid of gedrag, chter wel door hun uiterlijk. Op volle leur zijn het schitterende vogels, aarvan ik hoop dat we ze in de toekomst wat meer zullen zien.

claters dwergpapegaai, **Forpus sclari** een soort die waarschijnlijk niet in iederland voorkomt, ik heb ze nog ooit gezien ook bij de importeurs waan en zijn zij onbekend. Zij zullen toch niet makkelijk verward worden met andere soorten gezien hun opvallende navel- en lichaamskleur die wordt opgegeven als het donkerst groen van alle soorten. De enige melding van import ben ik tegengekomen in het boek van R. Low, Parrots their care and

breeding, waarin zij schrijft dat importen in Engeland bekend zijn, maar toch bij zonder zeldzaam zijn in gevangenschap.

Grijsrug dwergpapegaai, **Forpus coelestis** deze vogels zijn goed te herkennen door hun echt grijze rug en blauwe oogstreep wat geen der andere soorten heeft. Van deze, soort worden er nog erg veel geïmporteerd en ook de kweek lukt prima zodat het niet moeilijk is een stelletje hiervan te bemachtigen. Importvogels zijn naar mijn onderzinding vrij zwak. Het zijn prima kweekvogels die nesten met veel jongen groot brengen, 5-6, is normaal. Een vriend van mij heeft eenmaal tien jongen in een nest gehad en ook goed groot gekregen, zelf heb ik meerdere malen zeven jongen per nest gehad en zonder problemen groot gekregen.

Geelmasker dwergpapegaai, **Forpus xanthops** met deze soort komt geen verwarring voor, zie de kleurenfoto in het mei nr. 1981 van 'Onze Vogels'. Midden 1980 kocht ik vijf stel bij een importeur, toch wel een beetje huiverig voor de verhalen die de ronde doen over massale sterfte bij importvogels. Twee stel gingen naar een kennis, één stel naar een andere liefhebber bij mij in de buurt. De vogels zagen er picobello uit en gaven geen reden tot zorgen. Gevraagd aan de importeur of hij

ook van de klachten wist, vertelde hij mij, dat dit in het overmatig verstekken van zonnepitten zou zitten, daar de vogels hier te vet van worden met alle gevolgen vandien. Inderdaad gaf hij de geelmaskers geen zonnepitten en al zijn andere import kromsnaveels wel. Nu 1½ jaar later, zijn alle tien de vogels nog in leven en drie stel hebben jongen voortgebracht. De twee andere stellen hebben gebroed zonder resultaat. Mijn twee stel gingen in de broedkooi van 130 x 40 x 40 cm. Eind december, begin januari, werden beide stellen broedrijp, 15 januari werd door één stel het eerste ei gelegd, wat er in totaal vijf werden. De pop van stel twee had een week later ook twee eieren gelegd maar een ontsnapte agapornis beet haar een teen af waardoor zij uit conditie raakte en stopte met nestelen. Van de vijf eieren waren er vier bevrucht, één jong kwam uit en werd voorbeeldig grootgebracht. Dit herhaalde zich nog een keer met vijf eieren, vier bevrucht en 1 jong. Zij bleven toen rustig, zonder aanstalten te maken weer met broeden te beginnen. Dit duurde tot half oktober en toen weer vijf eieren, vijf bevrucht en vijf jongen. Stel twee had intussen zonder problemen ook drie jongen groot gebracht. In tegenstelling tot de ervaringen van Mevr. Sprenkelink, hebben drie stellen die binnen gehuisvest waren jongen groot gebracht en de twee stel in de buitenvlucht brachten het niet verder dan eieren.

Op één ding wil ik u extra wijzen, nl. de enorme agressiviteit van alle Forpussen. Ik heb de jonge mannen en poppen gescheiden in kooien van 150 x 90 x 90 cm zitten en regelmatig komt het voor dat ze een vogel aanvallen en opeten, alleen de vleugels en het karkas vind je dan terug. Dit heeft mij al een stuk of 9 vogels gekost en ook bij andere liefhebbers hebben wij dit gezien.

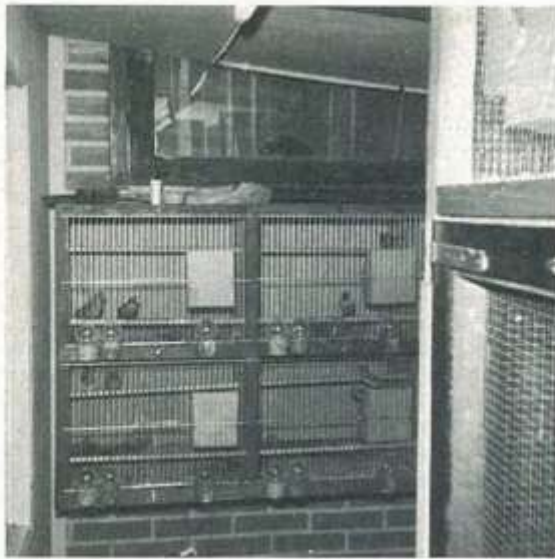
De vogels krijgen bij mij grote parkietenzaad, cédé-ivoer vermengd met universeelvoer, tarwekiemen, rozebottels, allerlei soorten bessen, trossierst, af en toe onrijpe mais-zonnepitten en vers onkruidzaad.

Alle vogels broeden in door mij zelf gemaakte blokken van 14 x 14 x 22 met wat houtspaanders op de bodem, de luchtvochtigheid bedraagt 75%.

Literatuur:

Parrots of the world
Encyclopedie voor de vogelliefhebber
Parrots their care and breeding
Birds of mexico and central america
Birds of venezuela
Onze Vogels 1957-1981

Voliere van de maand

Foto 1 en 2

In de zomer van 1981 ben ik met de vogelliefhebberij begonnen. De belangstelling heb ik gekregen van een buurman, Theo Engbers, die mij er het nodige ook van leert. Er werd toen een

voliere gebouwd van 3 m. lang 1,75 m. breed en 2 m. hoog, waarvan 1 m. nachthok. In de grond werd ongeveer 30 cm. asbest gedaan, zodat er geen ongedierte in de volière kan komen, om de halve meter staan stijlen, die aan

allebei de kanten zijn betimmerd met triplex, waartussen glaswol zit als isolatie. In die zomer werden er verschillen de vogels gekweekt. Verscheider mensen hebben mij toen aangerade lid te worden van de vogelvereniging 'Tubbergen en omstreken', dit heb ik toen in het najaar gedaan. De vogellectie was inmiddels nogal uitgebreid en ik dacht toen ook aan uitbreiden

**Vogels zijn dol op
Kasper Faunafood.**

En gelijk hebben ze!

KASPER FAUNAFOOD

Postbus 300, 3840 AH Harderwijk, Telefoon 03410-15354

404

INSECTICIDE

Doodt feilloos alle insecten in huizen, hokken, kooien, manden, enz.

Bij toepassing volgens gebruiksaanwijzing veilig voor hogere dieren, zoals vogels, en mensen.

In flessen van 200 ml., ½ liter, 1 liter.

Blikken van 5 en 10 liter.

Spuitbussen van 12 oz. en 18 oz.

NIEUW

404

Nestbuitjes

ter bescherming van jongen en poppen.
AFDOENDE GOEDKOOP PRACTISCH

W. RUPPE VAN DER VOORT

Populierstraat 121-123 - 2565 MK Den Haag - Tel. 070-60 23 84

an de voliére. Het geheel is zichtbaar p de foto. De oude voliére is nachthok worden en er is een gazen onoverekte ren bij aangebouwd. Deze ren is ok voorzien van asbest en de stijlen taan om de 50 cm. In het nachthok, wat m. lang is, is gelegenheid om te kweken in 24 broekhokjes. Het nachthok is voorzien van een kachel met thermo-laat. De beplanting bestaat uit heesers zoals vlier, berk, klimop, druif, etc. De vogelbevolking bestaat uit verschillende soorten zoals: meeuwtjes, zebra-, and-, en vuurvinken, roodkopamadines, spitsstaarten, goulds, binsen, oudbuikjes en mozambiquesijsjes. Ik leef veel plezier aan mijn hobby en hoop er nog lang mee bezig te zijn.

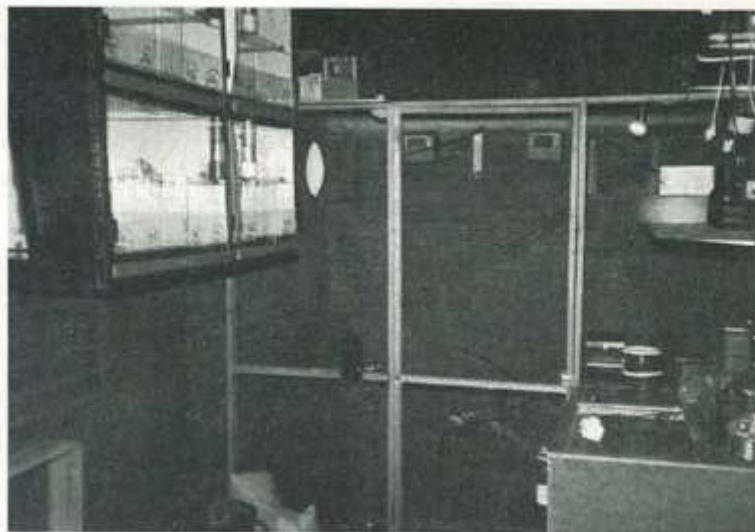
Jan Lohuis
de Montestraat 3 · 7651 BG Tubbergen.

Foto's 3 - 4 - 5.

Mijn hobby; het houden van vogels, begon met twee zebra-vinken in een dootje. Het kweken in dit kooitje lukte niet, waarna ik begon te denken om een voliére te bouwen. Daar de schuur erg klein is, werd de ruimte voor de vogels niet groot ± 1.80 meter hoog en 1 meter breed en 50 cm. diep. Deze bevolkte ik met tropische vogels zoals zebra-vinken, japanse meeuwen, bandvinken en kwartels. Daarna begon ik aan de bouw van een buitenvoliére waarvan de fundering 30 cm. hoog is en een lengte van 3 meter en een breedte van 1.50 meter heeft. Hierna plaatste ik de stijlen waarvoor ik zogenaamde panlatten gebruikte die ik plaatste op een onderlinge afstand van 1 meter. De zijkant, de voor- en achterkant en de ovenkant maakte ik van losse elementen, zodat ik het geheel gemakkelijk in elkaar kon schroeven.

Met dubbeltjesgaas heb ik vervolgens het geraamte bespannen. Aan de achterkant van de voliére plaatste ik een etmat. Daarna hoogde ik de binnenkant op met zwarte grond en turf strooisel. De vlucht is beplant met 3 coniferen, 2 bruidssluiters en enkele bodembedekkers. Na enige tijd raakte ook dit vogelverblijf overbevolkt en moest ik beginnen te denken aan een nieuw innenhok. Dit werd 2 meter diep, 2 meter hoog en 1.80 breed. Hier gebruikte ik ook panlatten met een onderlinge afstand van ± 1 meter. Het geheel wordt nu bevolkt door diamantvinken, gervinken, zebra-vinken, binsenastrilinen, oranje kaakjes, goudbuikjes, mesamadines, kwartels en gouldamadines.

W. Bos
De Schans 21
9974 PK Zoutkamp.

De
Bos

De
Bos

INTERNATIONALE HOBBY-BOEKHANDEL

LOCHEMSEWEG 75 - 7215 RA JOPPE (GORSSEL)

Encyclopedie voor de Vogelliefhebbers,
4 delen cont. of 12 x F. 30,00

Het Vogelparadijs in kleuren,
10 delen cont. of 10 x F. 18,00

Het grote kanarieboek, met 80 kleurenfoto's
en 182 blz. geill. tekst 6 x F. 10,50

Het grote kleurparkietenboek (grasp.) 64 kleur-
platen, 200 blz. geill. tekst 6 x F. 10,00

Australische papegaaien en parkieten, 32 pag.
kleurenf. en 184 blz. tekst cont. of 6 x F. 10,00

Kwartels en fazanten, 20 kleurplaten, 32 foto-
platen en 194 blz. tekst 6 x F. 10,00

Parrots of the World, met engelse tekst,
prachtige kleurplaten 6 x F. 22,00

Pheasants of the World 6 x F. 23,00

Parrots, Care & Breeding 6 x F. 21,00

Parrots, Lories & Cockatoos 6 x F. 11,00

Lories & Lorikeets 6 x F. 12,50

Parrots of S.-America 6 x F. 10,00

Gratis folders en catalogus op aanvraag.

Telefoon 05759-40 61

CREA broedkooien HOLLAND

- Crea broedkooien zijn vervaardigd uit gemakkelijk te reinigen platen en afgewerkt met aluminium en PVC profielen.
- Leverbaar in vele afmetingen met diverse uitneembare voorfronten.
- Geschikt voor kanaries, vinken, agapomiden, parkieten, etc.
- Niet te overtreffen in kwaliteit en afwerking.
- Ook leverbaar met onderbouw voorzien van schuifdeuren.
- Concurrerende prijzen.
- Reeds vele tevreden gebruikers.
- Specialiteit wisselbroedkooien voor kanaries.
- Overtuig uzelf in onze toonkamer.

Houtverwerkende Industrie CREA B.V.

Ambachtstraat 40a - Postbus 114 - 8260 AC Kampen
Telefoon 05202-20492 (na 5 uur 05202-15696)

Van de Technische Commissies

De nieuwe **keurmeesterslijst** is maar amper verschenen of de eerste wijzigingen dienen zich al weer aan: **Kleur:** De heer A.P. v.d. Rakt is verhuisd naar W. van Houtstraat 46, 6388 CX Nistelrode, 01424-2395 G.J.A. Spoler is verhuisd naar Isbellaland 1328, 2991 EC Den Haag 070-832082. **Tropen:** De heer E.M. Wessels is verhuisd naar Ravenhorst 28a, 3085 ZV Rotterdam, 010-800243. Wij verzoeken u deze wijzigingen in de lijst aan te brengen. **Keurvergoeding:** De keurvergoeding ingaande het komende TT-seizoen is ongewijzigd vastgezet op 60 gulden per keurdag en per keurmeester. Aan de keurmeesters komt een reisvergoeding toe naar de tarieven van de kla openbaar vervoer of indien hij/zij per auto komt 25 cent per kilometre mits eventueel met hem/haar meereizende collega's geen reiskosten in rekening brengen. **Zangkanaries:** De technische commissie zang keurmeesters heeft enige wijzigingen ondergaan en bestaat thans u de heren H. Warmerdam (voorzitter), W.J.P. Vermeij (secretaris) e de heren A. Gort en W. Ouwersloot. **Vorm- en postuurkanaries:** B de keurmeesters kleur-, vorm- en postuurkanaries is er van ee gewijzigde indeling sprake. We kennen vanaf heden keurmeester voor uitsluitend kleurkanaries, keurmeesters voor uitsluitend vorm- e postuurkanaries en keurmeesters die beide mogen keuren. Een e ander is duidelijk aangegeven in de nieuwe keurmeesterslijst. Afde lingen worden er op gewezen dat ingaande het keurseizoen 1984/8 hieraan streng de hand moet worden gehouden. Tot dan zullen keurmeesters van uitsluitend kleurkanaries alleen bij noodzaak en o beperkte schaal ook nog vorm- en postuurkanaries mogen keuren. **Keurlijsten:** Nogmaals wordt er eens op gewezen dat er voor d vorm- en postuurkanaries, sedert ingang van het vorige seizoen nieuwe keurlijsten zijn samengesteld. Bij de nieuwe keurlijsten zijn d rasbenamingen onderstreept, andere keurlijsten zijn niet meer geldig en mogen derhalve niet meer worden gebruikt.

LEDENWERFACTIE

Een nieuw jaar, een nieuw seizoen dus ook weer een nieuwe actie. Ook in ons jubileumjaar, of misschien wel juist in dat jaar, willen we trachten de ledenwerving te stimuleren. Let op, voor elke VIJF nieuwe leden die de afdeling opgeeft in de periode van 1 april tot 30 september 1983 ontvangt de afdeling medio oktober weer een fraai bekertje. Ga er op uit, neem de kans waar en tracht het ledenbestand van uw eigen vereniging danig uit breiden. Er is, ondanks het stapje terug, heus nog voldoende perspectief, maar... je moet er zelf wel wat aan doen. Succes!

NBvV-SERVICE

KWEEKKAARTEN

Een goede kweekadministratie is een eerste vereiste. Maak daarom gebruik van onze kweekkaarten.

Per 25 stuks f 6,50.

THERMO-HYGROMETER

Een onmisbaar instrument in uw kweekruimte. Bij een temperatuur van 18 tot 20° C dient de vochtigheidsgraad 50 tot 70% te bedragen. Beide instrumenten gemonteerd op een fraai blokje hout voor f 22,-.

NAALDBANDEN ONZE VOGELS

Deze maken van uw maandblad een fraai boekwerk. f 9,75 per exemplaar. Bij 10 of meer exemplaren f 7,50 per stuk en per doos van 25 stuks f 162,50 = 6,50 per exempl. Bovenstaande artikelen kunt u bestellen door overmaking of het verschuldigde bedrag op giro 1148324, t.n.v. NBvV te Bergen op Zoom en met vermelding van naam, adres, woonplaats, afdelingscode en wat u wilt ontvangen.

varkensgras (polygonum aviculare)

Evenals het Perzikkruid behoort het Varkensgras tot de familie der veelknopigen, hetgeen duidt op de plantstengels. Elke stengel is samengesteld uit korte stengeltjes, die aan elkaar vastzitten d.m.v. een 'knoop'. Uit deze knoop komt een blaadje met in de oksel één of meerdere bloempjes. Hieruit ontstaan de zaadjes met een donkere, roodbruine kleur. Deze zaadjes nu vormen een welkome aanvulling op het menu van o.a. vinken, putters, groenlingen, sijjes en zeer veel exotische vogels. Ook de in het wild levende vogels, vooral de mussen, eten graag en veel van de rijpe zaden.

Varkensgras is te vinden op plaatsen waar de grond stevig is aangelopen. Zoals op paden. Als u het uit de

grond wil trekken merkt u wel wat voor een taai wortelgestel deze plant heeft. Vaak krijgt men de wortels niet eens uit de grond getrokken en breekt de plant af!

Varkensgras is gemakkelijk te herkennen, hoewel het totaal niet op gras lijkt.

Het vormt soms wel 80 - 90 cm lange stengels, die plat op de grond liggen. De plant heeft dan veel weg van een spinneweb. De op de foto afgebeelde plant had zelfs een doorsnee van maar liefst 220 cm!

U weet reeds dat de naam 'Polygonum' in 'veel-knoop' vertaald moet worden. De soortnaam 'aviculare' duidt op het feit dat de vogels graag van deze plant gebruik maken bij hun maaltijd.

'Aviculare' is afgeleid van 'avicula', wat 'vogeltje' betekent. Maar waar komt die naam 'Varkensgras' dan toch vandaan, hoor ik u al zeggen.

De verklaring hiervan is niet zo moeilijk. Om haar geneeskrachtige eigenschappen werd ze vroeger gebruikt als voedsel voor zieke varkens. Daarnaast schijnt ze zelfs voor de menselijke maag en ingewanden ook erg veel gebruikt te zijn bij kwalen en klachten van verschillende aard.

Als u ze echter aan uw vogels geeft, is dit meer dan voldoende.

Voor lichamelijke moeilijkheden kunt u beter bij uw huisarts te rade gaan.

CéDé

eivoeders